

INDIJI
STUDENCE ŽIVE VODE!

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

DECEMBER - ŠT. 12 1961, XXXV.

OB ZAKLJUČKU PRIČUJOČEGA LETNIKA

čutimo dolžnost, da *se iskreno zahvalimo* vsem, ki so v teku leta pripomogli „Katoliškim misijonom“, da so letnik srečno zaključili.

V prvi vrsti se zahvaljujemo *slovenskim misijonarjem in misijonarkam* za njih sestavke, poročila in slike, saj je to bralcem najljubše misijonsko čtivo.

Lepo se zahvaljujemo vsem drugim *sodelavcem*, ki so pomagali napolniti skoraj 600 strani obsegajoči letnik s klenim gradivom.

Posebno zahvalo zaslužijo *poverjeniki*, ki so z nemajhnimi žrtvami skušali ohranjevati število naročnikov in pobirali naročnino ter nam jo posredovali.

Bog povrni končno vsem *naročnikom*, ki so z vplačilom naročnine omogočili tiskanje lista. Med njimi so posebne hvale vredni tisti nekateri, ki so se odzvali naši prošnji za podporno ali dosmrtno naročnino, zlasti pa še neimenovani dobrotnik iz Avstralije, ki je v kritje primanjkljaja poslal posebno lepo vsoto.

„Lepa zahvala - najboljša prošnja“ — pravi slovenski rek. Res, istčasno ko se vsem zahvaljujemo za preteklo sodelovanje, *se priporočamo za sodelovanje v prihodnjem letniku*, zlasti ker izdajanje lista vedno bolj otežuje trajno draženje tiska v Argentini. Verjetno bo moral list število strani nekoliko zmanjšati, namesto da bi spet dvigali naročnino. Eno je gotovo, list bo ostal, z božjo pomočjo; bo pa toliko lepši in bogatejši, kolikor več odziva bo našel med rojaki v zamejstvu.

„KATOLISKI MISIJONI“

MISIJONI IN SVETA MAŠA

Središče, srce naše svete vere je sveta daritev. Učlovečeni Bog se daruje med nami na zemlji. Istočasno kot na zemlji se pa Jezus daruje tudi v nebesih. Očetu kaže svoje poveličane rane in ga prosi, naj zaradi njih dan za dnem odpušča ljudem, ki dan za dnem pozabljajo, da jih ima Bog rad.

Kristus je umrl za vse ljudi. Lahko bi bil dovolil, saj je bil Bog, da bi umrl tako, da bi mu odsekali glavo. Ne, ni hotel smrti z obglavljenjem. Hotel se je povzpeli na križ. Pustil je, da so ga nanj pribili, da se je tako izpolnilo, kar je sam napovedal: Ko bom dvignjen nad zemljo, bom vse k sebi pritegnil.

Jezus je umrl v določenem času, kmalu bo dva tisoč let. In na določenem kraju: nizkem hribčku zraven jeruzalemskih vrat.

In vse svete maše, ki se darujejo po vsem svetu, dobivajo svojo moč iz prve daritve na križu. Naj se sveta maša daruje kjerkoli, povsod se žrtvuje Jezus, ki je na Kalvariji umrl na viden in krvav način, na naših oltarjih pa umira skrivnostno, da njegove smrti ne moremo gledati s telesnimi očmi, pač pa z očmi vere.

Kristus v daritvi svojega življenja ponuja Očetu trpljenje, ki ga je preстал zaradi ljudi. Z nami trpi Kristus, ker smo njegovi po veri, ne ljubimo ga pa dovolj, da bi bili njegovi tudi po ljubezni, da bi stalno živeli v milosti.

Jezus je trpel že v onih, ki jih poznamo iz Stare zaveze. Trpel je v Abelu, ki ga je lastni brat umoril. Trpel je v Abrahamu, ko je zaradi „božjega kraljestva“ odhajal iz domovine. Trpel je z Jožefom, ki je bil tujcem prodan. Koliko je trpel s tistimi, ki so morali zaradi njega umreti. Zanj velja mnogo bolj kot pa za svetega Pavla: „Vsak dan umiram.“

In s tistimi trpi, ki sredi poganškega okolja modernih velemest in mor-da že tudi podeželja hočejo živeti kot kristjani. Z materjo trpi, ki ima bolnega otroka, pa tudi z ono, ki zaradi sebičnosti otrok ne mara. Pri fantu je, ki kot junak vztraja v boju, pa tudi pri tistem je, ki je padel.

Pri talcih, ki so umirali v gramoznih jamah, še preden je zarja začela obljubljeni nov dan, je bil. Dolge mesece in leta je živel z onimi po taboriških in z njimi, ki so v bojih in pri bombnih napadih umirali. Vsi ti so bili Jezusova trnjeva krona. V vsakem izmed trnov je bilo nakopičeno trpljenje ljudi.

Jezus se pri vsaki sveti maši daruje tudi za pogane.

Kristjan ve, od kod in kam. Jezus je njegova pot. Če je otrok, ve, da je Jezus otroke objemal. Če je mlad fant, se spomni, da je Jezus mladega fanta z ljubeznijo pogledal. Jezusova Mati je bila blagoslovljena med ženami in žene so Jezusu pomagale pri apostolskem delu. Z eno besedo: kristjan, pa naj bo kdorkoli, združi svojo usodo z Jezusovo: „Jezus, tvoj naj bom živ in mrtev.“

Kaj pa pogani? Vemo, da je tudi v nekrščanskih verah marsikaj resničnega in lepega. Vendar je pa vse to neznatno v primeri s tem, kar imamo mi. Manjka jim On, ki je rekel o sebi, da je Resnica. In ni Jezus na križu najbolj mislil in trpel s tistimi, ki najdlje, ne da bi bili osebno krivi, ne bodo prišli do Resnice? Ne misli Jezus nanje tudi pri vseh svetih mašah? In če se daruje in trpi s pogani Jezus Kristus, kristjani ne smejo omahovati. Ob Kristusa se morajo postaviti, prositi ga morajo, naj jim da čutiti nekaj trpljenja, ki ga sam prenaša zaradi poganov. In to na poseben način pri sveti maši, ko se ves Kristus = Kristus + v Kristusu krščeni — daruje Bogu. Tako smo „kraljevo duhovstvo“ z njim, ki je Kralj in veliki Duhovnik Nove zaveez.

Stanko Boljka C.M., Kanada

VSEM SLOVENSKIM MISIJONARJEM IN
MISIJONARKAM,
NAROČNIKOM IN BRALCEM „KATOLIŠKIH
MISIJONOV“,
ZLASTI VSEM SODELAVCEM IN
DOBROTNIKOM
VOŠČIJO

*vesel božič in blagoslovljena
nova leta*

„BARAGOVO MISIJONIŠČE“
SLOVENSKA MISIJONSKA ZVEZA in
„KATOLIŠKI MISIJONI“

DELO ZA DOMAČO DUHOVŠČINO

Cerkev se je v teku stoletij mnogokaj naučila. Ne mislimo tukaj na nove resnice, ker vemo, da je bilo razodetje s smrtjo zadnjega apostola končano. Mislimo na način, kako je Cerkev izročeno ji resnico širila. Še pred tridesetimi leti je bilo kaj običajno, da je bil v kaki misijonski škofiji domači kler morda v veliki večini, škof je pa moral biti tujec. Danes je prav obratno. V neki škofiji je 25 evropskih in ameriških dominikancev, ki imajo za svojega predstojnika, ki je istočasno krajevni škof, kjer misijonarijo, Kitajca. Zakaj Kitajca? Ker je zmožen in ker je škofija na Koreji. Cela vrsta misijonskih škofov tujih narodnosti je na posebno papeževo željo odstopila in škofijo prepustila domačim duhovnikom, ki bodo v sedanjih časih prav gotovo uspešnejši v delu kot pa bi bili tuji misijonarji.

Gregorij XVI.

Če že ne navedemo vsega, kar so papeži pisali o vzgoji domače duhovščine v misijonih, pa vsaj omenimo nekatere papeže, ki so se v posebni meri zavzeli za to pereče vprašanje.

23. novembra 1845 je papež Gregor XVI. poslal po kongregaciji za širjenje vere "Propagandi" navodila glede misijonskega dela vsem nadškofom, škofom in apostolskim vikarjem v misijonskih deželah. Spomnil jih je na odloke iste kongregacije leta 1622. „Že leta 1622,“ pravi papež, „je kongregacija naročila japonskemu škofu, naj posveti v duhovnike toliko Japoncev, kolikor jih je za to sveto službo sposobnih.“ In samo štiri leta pozneje se je določilo, naj se nekaj Indijcev več let vadi v pobožnosti in v vsem drugem, kar je potrebno za duhovništvo. In zakaj tudi ne? Saj so isto delali tudi apostoli in cerkve v prvih stoletjih.

Pij IX. in Leon XIII.

Dvajset let za Gregorjem XVI. se Pij IX. žalosti, ker njegovega prednika na rimski stolici misijonski predstojniki niso ubogali in niso poskrbeli za vzgojo domače duhovščine: „Od vseh koncev sveta prihaja k nam klic po misijonarjih. . . Zakaj niso misijonski predstojniki storili svoje dolžnosti in niso vzgajili več domačih misijonarjev? Zdaj pa delavcev manjka in vinograd Gospodov škodo trpi.“

Ko je Leon XIII. videl, da se tudi za njegove ukaze niso dovolj menili, je sam ustanovil semenišče za vzgojo indijskih duhovnikov v Kandi na Cejlonu. Ob otvoritvi tega semenišča je zapisal: „Izročilo pravi, da je misel na domače duhovnike preganjala že sv. Frančiška Ksaverija. Prepričan je bil, da se Cerkev nikjer ne bo trdno zasedrjala brez domače duhovščine.“

Najnovejši papeži

Benedikt XV. in Pij XI. tožita, da se kljub vidnemu izboljšanju vendarle še ni zadosti storilo za rast domače duhovščine.

In Janez XXIII. je v svoji misijonski okrožnici leta 1959. zapisal, da ima

največ zaslug za rast domače duhovščine okrožnica Benedikta XV. Noben dokument cerkvenih oblasti ni tako jasno kot omenjena okrožnica povedal, da bo Cerkev v povojnih povsod tam, kjer ni domačih duhovnikov. Sedanji papež takole nadaljuje: „Ta klic Benedikta XV., ki sta ga ponavljala oba njegova naslednika Pij XI. in Pij XII., pa je že rodil veliko uspehov, za katere se moramo Bogu zahvaliti. Saj danes najdemo po misijonskih deželah lepo vrsto škofov, duhovnikov in redovnikov, naših ljubljenih bratov, ki so nam poroštvo velikega upanja.“

Zakaj domača duhovščina?

Spet je treba pogledati v cerkvene listine, da bomo vedeli, kaj o tej stvari pravi sv. stolica. Eden teh dokumentov je pismo Kongregacije za širjenje vere, ki je bilo naslovljeno maja 1923. na vse predstojnike redovnih družb, katere pošiljajo svoje člane v misijone. „Redovni predstojniki morajo čimbolj skrbeti, da bodo njihovi člani v deželah, kjer misijonarijo, delali za rast domače duhovščine. Naj ne pozabijo, da jim je bilo misijonsko ozemlje zaupano prav zato, da tam zasade Cerkev. In spreobračanje je samo en korak na tej poti. Za tem pridejo bogoslužni prostori, šole, bolnišnice, zavetišča. Družno z vsem tem ali pa takoj za tem pa mora iti skrb za rast domače duhovščine. Šele ko bodo Cerkev v misijonskih deželah vodili domači duhovniki z lastnimi sredstvi, bomo lahko rekli, da je tam zares zasidrana. Če misijonarji ne bodo vzgojili domačih duhovnikov, bodo morali tuji misijonarji, ki so šli v misijone predvsem zato, da bi nekristjane pridobivali, večino svojega časa posvetiti vernikom. Če pa ima misijonar vsaj nekaj domačinov duhovnikov za pomočnike, mu bo ostalo še zadosti časa za delo, v katero ga je Bog pozval: spreobračanje nekristjanov.“

„Omenimo še tole: Kot posledica vojne, včasih tudi političnih preobratov, se zgodi, da morajo vsi tuji misijonarji ali pa vsaj misijonarji te ali one narodnosti oditi. In v tem primeru Cerkev veliko trpi. Nima namreč domačih duhovnikov, ki bi v glavnem nadaljevali delo pregnanih. Takšen primer se je že večkrat ponovil.“

„Dodajmo še: Evropa, od kjer še vedno prihaja večina misijonskih delavcev, ima tudi sama čedalje večje potrebe in, kar je še huje, vedno manj duhovnikov v deželah kot so Francija in Italija. Kadar bodo imele misijonske dežele več svoje lastne domače duhovščine, to ne bo dobro samo zanje, marveč tudi za Evropo, kjer bodo duhovniki, ki naj bi sicer šli v misijone, lahko mislili na duhovne potrebe lastne domovine.“

K prejšnjim razlogom, ki jih omenja Kongregacija Propagande, lahko dodamo še druge.

Poglejmo najprej, koliko „misijonarjev“ ima materializem. Njegov nauk obseže nekako tele osnove: Kaj bi se menili za vero; na tem svetu si pomagajmo, drugi svet, če sploh je, pa lepo pustimo pri miru... To je uživanjaželnost, ki se tudi v misijonskih deželah čedalje bolj širi. Staro poganstvo naj nadomesti novo, ki pa je mnogo slabše kot staro. Saj ne dopušča nič duhovnega. Koliko težav povzroča posebno tujim misijonarjem pretirani nacionalizem. Ker jepretiran, je krivičen. Ker so misijonarji tujci, gleda v veri, ki jo oznanjajo, tudi uvoz tuje miselnosti.

In sredi vseh teh težav se bo domača duhovščina mnogo bolje znašla kot pa tuja. Pij XI., ki je v tem samo povzel misli Benedikta XV., pravi, da domači duhovnik veliko lažje kot pa tuj posreduje vero svojim sorojakom. Saj je njihov po jeziku in navadah. Pozna njihova čustva in želje. Ve, kako jih bo prepričal. In vrata, ki so za tujca vedno zaprta, so njemu odprta na široko.

Žetev je velika...

Poglejmo sedaj nekaj števil, ki naj nas prepričajo, da je domače duhovščine še vedno mnogo, mnogo premalo!

V krščanskih pokrajinah vsak duhovnik lahko primerno skrbi za okrog tisoč vernikov. Kadar jim ima več, že ne more skrbeti za vsakega tako, kot bi bilo potrebno in primerno. Če iste ugotovitve obrnemo na domačo duhovščino v misijonskih deželah in si predstavljamo, kako je njeno delo omejeno samo na že spreobrnjene, bi prav tako ne smeli imeti več kot tisoč duš na skrbi. In vendar v Afriki že danes pride na vsakega domačega duhovnika okrog 1.500 katoličanov. Število vernikov pa se večja mnogo, mnogo hitreje kot pa število duhovnikov. Število afriških katoličanov se letno pomnoži za en milijon. Da bi bilo razmerje med verniki in duhovniki pravilno, bi se moralo število duhovnikov letno dvigniti za tisoč. V resnici pa se dvigne komaj za petsto. Od teh petsto duhovnikov je štiristo inozemskih misijonarjev, pa samo sto domačinov. Iz vsega tega pa sledi, da bo duhovna oskrba afriških katoličanov vsako leto šibkejša, če se ne bo dvignilo število domačih in inozemskih glasnikov božje besede.

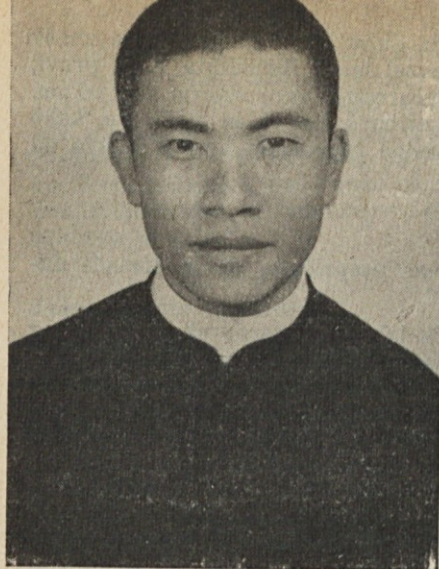
Je pa razumljivo, da med novokrščenimi ni veliko duhovniških poklicev. Izkušeni misijonarji pravijo, da mora miniti vsaj trideset let, da iz katke spreobrnjene družine zraste kak duhovniški poklic. In pred tridesetimi leti je bilo afriških katoličanov le tri milijone. Ti trije milijoni krščenih so danes povedli svoje sinove do oltarja: vsako leto sto. Po najnovejših izsledkih je afriških katoličanov 24 milijonov. Če bo razmerje isto, bodo čez trideset let dali afriški Cerkvi po osemsto misijonarjev letno. Te številke pa tudi zgovorno povedo, kako afriška Cerkev potrebuje ne le domače, ampak še vedno tudi inozemske misijonarje.

Naše sodelovanje

Delo za vzgojo domače duhovščine je tako važno, da je Cerkev sprejela za uradno papeško ustanovo Družbo sv. Petra apostola za vzgojo domače duhovščine, ki ima nalogo z molitvijo in gmotnimi sredstvi ter z ustanavljanjem posebnih zavodov pospeševati številčno in kakovostno rast domačega klera in hierarhije.

Med Slovenci se je zlasti pokojni „oče slovenskega misijonstva“ dr. Lambert Ehrlich zelo zavzemal za to delo, a ni doživel kakih večjih sadov svoje akcije. Naravnost izreden uspeh pa doživlja akcija č.g. Karla Wolbanga C.M. v U.S.A. in v Kanadi, saj slovenski rojaki na njegovo pobudo in posredovanje gmotno omogočajo 30 domačim bogoslovcem študij in vzgojo. Akcija je še pridobila na pomenu, odkar je našla posnemalce tudi med rojaki na Koroškem, kjer g. salezijanec Matko organizira zbiranje sredstev za vzgojo domačih bogoslovcev salezijanske družbe. Odličen način sodelovanja s Cerkvijo, ki zasluži podporo vseh.

SLOVENSKE ŽRTVE
ZA VZGOJO
DOMAČE DUHOVŠČINE

NOVOMAŠNIK
JOŽEF
FU

Poroča Karel Wolbang CM, U.S.A.

Ko je v marcu l. 1959 družina Johna Kavčiča iz Toronta prevzela vzdrževanje drugega salezijanskega bogoslovca, je misijonar Majcen priporočil bogoslovca JOŽEFA FU, iz Kitajske. Kavčičevi so takoj poslali 300 dolarjev, kar je Jožef potreboval za zadnji dve leti bogoslovnega študija v Istituto Teologico Salesiano "S. Tommaso Aquino" v Messini (Južna Italija). Poslal je svojo fotografijo za dobrotnika in Kat. misijone. Obenem pa je obljubil, da bo skušal res biti vreden pomoči, ki je zanj prišla tako nepričakovano. Bil je globoko ganjen in je obljubil moliti, da bi Bog povrnil to „karitativno gorečnost in evangelijski namen darovalca“. Sklenil se je bolje naučiti angleščine in kitajsko novo leto, 8. februarja, je še vplivalo na njegovo domišljijo, dasi je bil tako daleč od rojakov, ki so ga tradicionalno praznovali na kitajski celini in na Formozi. Iz več pisem, ki jih je Fu poslal dobrotniku in piscu teh vrstic, veje apostolski duh.

Messina, 16. marca 1959

„Dragi gospod!

Polletni izpiti so za nami in v bogoslovju vlada spet mir in normalno učenje. Vesel sem, da Vam lahko sporočim srečen izid svojih izpitov ob semestru. Pri vseh predmetih mi je šlo zelo dobro. Iz treh predmetov sem dobil najvišji red: 100 točk. Hvala Bogu!

Sedaj opravljamo tridnevniko na čast sv. Jožefu. Zelel sem Vam pisati za veliko noč, na največji praznik sv. Cerkve. Vendar se bojim, da bom imel malo časa na razpolago, zato Vam kar danes opišem nekaj zanimivosti, da se ne boste ob branju preveč dolgočasili.

V začetku tega meseca smo po izpitih šli na dolg izprehod v planine. Hodili smo 4 ure. Bili smo srečni, da smo mogli skuhati riž na kitajski način, kar ni nič težkega. Tudi nekaj kitajskih klobas smo pripravili. Vse je imelo kitajsko obliko, le okus ni bil prav nič kitajski, ker nismo imeli

začimb, ki se uporabljajo na Kitajskem. Vendar si lahko predstavljate, kako smo bili veseli.

Večino četrtega in tretjega letnika bogoslovja bodo poslali, kakor se sliši, za veliki teden v pomoč za asistenco raznim župnijam pri obredih velikega tedna. Mene bodo dodelili kot subdijakona neki salezijanski fari.

Naslednja novica Vam bo priklicala veselje v dušo. Na svojem potovanju v Evropo za nadaljne študije sem se seznanil z nekim protestantskim inženirjem, ki je šel v London. Stalno sva si dopisovala o raznih rečeh, posebno o verskih. Pred enim mesecem je bil sprejet v katoliško Cerkev in krščen. Pravkar mi piše, da ga je 6. marca birmal novi angleški kardinal Godfrey.

30. septembra 1959

„Dragi gospod misijonar!

„Sedaj sem subdiakon in zelo želim, da bi mogel kmalu opravljati sveto mašo. Z darovanjem sv. maše se bom mogel Bogu primerno zahvaliti in se oddolžiti mnogim, ki so skozi toliko let na ta ali oni način pripomogli, da sem ohranil svoj poklic in dospel do njegovega uresničenja. Prepričan sem, da boste od Boga deležni posebnega blagoslova, saj ne delate samo za vernike, ampak mnogo tudi za poklice. Pomagajte mi, prosim, s svojimi molitvami, da bom mogel primerno odgovarjati milostnim navdihom.“

28. novembra 1959

„Zelo sem pričakoval Vašega pisma, a vem, da ste zelo zaposleni. Dnevno molim za Vas in Vaš apostolat. Pred dvema dnevoma sem opravil izpit iz cerkvenega prava in upam, da je šlo dobro. Sredi decembra imamo spet dva izpita in se moram dobro pripraviti.

Prilagam dve najlepši božični karti, ki ju premorem: eno za Vas, drugo za mojega dobrotnika g. Kavčiča. Sprejmite moja iskrena božična voščila in prosim, pošljite Kavčičevim drugo karto. Blagoslovite me, prosim. Vaš vdani duhovni sin Jožef Fu.“

7. aprila 1960

„1. januarja sem bil posvečen za dijakona. Doslej sem še samo enkrat imel priliko zapeti pri slovesni sv. maši „Gospod z vami“, ker je letos v četrtem letniku precejšnje število teologov. Upam, da bom z bližajočim se velikim tednom imel več prilike za izvrševanje svetih obredov. Vsak dan opravljam sv. mašo za vajo. Škoda, da moja konsekracija nima še nobene veljave! Vendar se pri „mementu“ spominjam dnevno vseh svojih dobrotnikov. Druga zanimivost, ki me pa precej zdeluje, je priprava mojega prvega govora, ki ga bom imel v naši kapeli na čast Materi božji. Vsebina tega govora je: „Začetek našega veselja.“

V kratkem bomo praznovali veliko noč. Zato Vam želim od srca blagoslovljene praznike in Vas obenem prosim, da me z molitvijo vztrajno podpirate, da se v zadnjem delu poti svoje duhovniške formacije temeljito pripravim na svoj vzvišeni poklic.

26. maja 1960, Vnebohod Gospodov

„Predvčerajšnjim je bil največji praznik naše salezijanske družbe — Marija, Pomočnica kristjanov. Seveda sem se ob tej priliki na poseben način spomnil vseh svojih dobrotnikov.

Pričakovali smo, da bomo posvečeni koncem junija. Pred nekaj dnevi pa so nam iz Turina sporočili, da bomo vsi, ki nismo rojeni v Italiji, posvečeni na svetovnem evharističnem kongresu v Münchenu.

Posebnih novic nimam. Bil sem cele tri tedne bolan, a se stanje boljša. Čez 14 dni imamo zadnje izpite. Pošljite, prosim, priloženo pismo mojemu dobrotniku in molite zame in moje tovariše novomašnike.“

10. avgusta 1960

„Po mnogih skrbeh imam nekaj časa, da se Vam oglasim. Zelo mi je žal, da Vas nisem utegnil pravočasno obvestiti o svojem mašniškem posvečenju. Najprej sem bil bolan. Po zadnjih izpiti in duhovnih vajah so me takoj poslali v eno takoimenovanih „kolonij“, da pomagam do 21. julija nadzirati fante. Bil sem zelo utrujen in deloma še bolan, da sem s težavo potoval v München za ordinacijo. Zjutraj, 4. avgusta sem bil s svojimi kolegi posvečen v mašnika po rokah kardinala Masella. Sprejmite, prosim, in odpošljite drugo priloženo novomašno podobico mojemu dobrotniku g. Kavčiču. Kasneje bom poslal lepše. Dasi nisem prej omenil, sem za Vas in svojega dobrotnika Kavčiča pri prvi sveti daritvi opravil poseben ‚memento‘.

Ne morem priložiti naslova, ker bom po štirih dneh bivanja v Rimu, od 24. do 28. avgusta, odšel na ladjo in 30. avgusta odplul proti Daljnemu Vzhodu v Hong Kong. Toplo priporočam in zaupam svoj apostolat Vašim molitvam. Bog Vas blagoslavlja! V Jezusu Kristusu Vaš p. Jožef Fu.“

Takole so sprejeli v Indiji novoposvečenega domačega škofa...

MISIJONARJEV DNEVNIK

1. maja 1958.

Prišel sem v Manmad. Mesto šteje krog 20.000 duš. Med njimi je 3.000 protestantov in 500 katoličanov. Ostali so budisti, hindujci, muslimani, brez Boga... Kam sem prišel! A z božjo pomočjo bo vse šlo. Morda bi bilo boljše reči: „Vkljub temu, da sem jaz jaz, bom z Bogom zmagel vse!“

20. junija.

Imam že šest katehistov. In plačati jih bom moral. Nisem namreč mogel dobiti katehistov brez želodca. Najbrž jih ni... Bog bo za vse poskrbel, saj zanj delam. Res, delam pa! V štirih vaseh so že izvedeli za Kristusa in čez sto ljudi sem že krstil. Dobro volje sem. Ker ni nikogar, da bi me malo potrepljal po rami, kar sam to storim. Res, nisem se še navadil, da bi bil sam. Čudna stvar to: tisoče duš krog mene in vendar se čutim samega... Čudno, a vendar je tako.

30. julija.

Velik dan! Prišel je sobrat in bo nekaj časa ostal z menoj. Prišel je študirat semkaj marathi jezik, ki je res težak. Dobro se mi zdi, ko vidim, kako ti preprosti ljudje skušajo prebaviti moj način govorjenja. Saj ko hočem reči čevelj, mi povedo, da sem rekel jajce... Bogu hvala za dobroto! Čeprav jezik tako malo znam, število kristjanov vendar raste. O, če bi vsi prevzetneži pod babilonskim stolpom vedeli, v kakšne težave so nas misijonarje pripravili!

7. avgusta.

Spet sem dobil novega katehista. Še ena vas bo izvedela za Gospoda. Sedaj je katehistov že dvajset. In Bog mi je tako pomagal, da sem skoraj vero izgubil. Ker vidim in lahko otipljem božjo pomoč, mi ni treba več verovati... Študiram duše okrog sebe. In moram reči, da je bila milost božja učinkovita vsakokrat, ko sem tej ali oni, ki se mi je zdela zrela za Boga, predložil, naj bi storila odločilni korak.

20. avgusta.

Z otroki se da največ napraviti. Otroci so naša bodočnost. Začel sem jih zbirati. Dečki bodo ostali z menoj, deklice bodo s sestrami. Prednost sem dal tistim, ki so iz oddaljenih vasi in niso mogli v šolo, ker je ni. Tukaj v Manmadu je dosti šol: za protestante, hindujce... Kako bi si pomagal, da bi prišel do katoliške? Postaviti bi jo bilo treba, poiskati učitelje in jih redno plačevati.

Za zdaj pošiljam otroke v protestantsko šolo. Vsak dan grem k njim, da jih učim poti k Bogu. Hudo mi je, a vendar, pravico imajo do izobrazbe. Kaj naj storim, da ne bodo lačni? Otroci rastejo in so potrebni kruha. Ker so družine zvečine zelo revne, jim pomagati ne morejo. Bog bo pomagal pa mledruko in koruzo, ki ju pošiljajo Amerikanci. Ti moji otroci ne potrebujejo ne postelje, ne miz, ne stolov. Zadošča jim trda zemlja... Le najpotrebnejše bom kupil. Na vsak način nekaj skodelic. Jedo itak z rokami. Najbolj neprijetno je, ker nimam kuharice, ki bi jim pripravila riž, pa kaj, ko tudi riža nimam!

30. septembra.

Moj mladinski zavod raste. Danes sem sprejel stotega otroka. A gospodarsko sem docela pri tleh. Kako dolgo še bom vlekel ta voz? Ne, ne, zaprl zavoda ne bom! Otroci so tako srečni in vsako noč, ko gredo spat, me prosijo, naj jih blagoslovim. Kako naj jih odpravim domov? Kdo jih bo doma blagoslovil?

17. oktobra.

Še dva nova katehista sem dobil. Obljubila sta, da bosta prevzela tri vasi. Tako jih imam že 27. Teh sedemindvajset vasi, ki bi jih rad pogosto obiskal. Pa mi vožnja v Bombay in skrb za moje šolarje vzameta toliko časa! Na pot pa moram. Saj moram dobiti kaj denarja, da mi od lakote ne pomrjejo. Pazi, Vicente, pazi! Spet govoriš, kot bi vse ti napravil. Ne pozabi, da je Bog, ki vse to dela.

Z otroki mi gre vedno bolje. Moj tajnik, cerkovnik, katehist in še kaj drugega je ustanovil pevski zbor. Lepo zapojó. Šli smo v Ankai, kjer so jih ljudje radi poslušali. Že vidim, da je to nov način, da bom evangelij Gospodov razširjal.

3. novembra.

Šel sem obiskat katoličane v Angulgao. Protestantje so pravkar dogradili svojo cerkev. Saj je majhna, a me je dirnila, kot če bi bila velika stolnica. Ko sem jo od strani ogledoval, se mi je približala ena od deklic in mi zašepetala: „Oče, ti nam boš zgradil večjo, kot je ta!“ Res, čutil sem, da mi jo je sam Bog poslal. Kar zažvižgal sem si, ko sem odhajal. In nisem še napravil sto korakov, ko sem se srečal s protestantskim pastorjem. Po rodu je Norvežan, ki živi v Manmadi in se že pozna.

„Zakaj hodite sem? Mar ne vidite, da jim samo mir kradete?“ Komaj je dihal in na obrazu se mu je poznalo, da je tudi on izgubil srčni mir. . .

„Oprostite, nisem vedel, da je ta vas vaša. Vedno sem mislil, da je polje odprto za vse. In nikoli vam nisem ničesar očital, če ste šli v vasi, kjer sem jaz prvi začel.“

Precej suhe pozdrave sva si izmenjala, ko sva šla vsak svojo pot. Boji se me! Še malo se razgledam in kmalu bom našel prostor, ki bo kot nalašč za mojo cerkev. Seveda bo večja, kot je protestantska! . . .

15. novembra.

Danes počivam. Začela se je deževna doba. Včeraj sem prehodil kakih 20 kilometrov in lilo je, kot da se je sprostil vesoljni potop. Moral sem se sezuti, ker že nisem mogel več čevljev vleči iz blata.

Ko sem hodil in hodil in skoraj stoje zaspal, sem začel sanjati o motor-nem kolesu. Petkrat več dela bi opravil, če bi ga imel. Še danes bom napisal pismo kaki dobri duši, naj se me usmili. . . Ne, danes ne morem več. Preveč utrujen sem.

1. maja 1959.

Leto dni je danes, kar sem prišel sem. „Daj račun o svojem gospodarstvu. . .“. Dva duhovnika sva že. Tisti, ki se je prišel učiti marathi jezik in

jaz. Katehistov imam sedaj 10. V 32 vaseh je že nekaj katoličanov ali pa vsaj katehumenov. V Manmadu pa je 750 krščenih in veliko pripravnikov...

Motorno kolo me pa že vozi okrog.

Zidamo veliko znamenje Srcu Jezusovemu v čast. Kip bo dva metra visok. Kupila mi ga je neka dobrotnica. Bog jo blagoslovi!

Pa še toliko drugih načrtov imam. A vedno me ustavlja denar, denar, pa stroški...

Odpreti moram veliko šolo, z bolnišnico tudi ne bom smel dolgo več čakati. Vse se bo napravilo!

Najbolj pa potrebujem denar za štiri kapele po vaseh, kjer je že več krščenih. Bog mi bo pomagal!

Če bi imel več moči in sredstev, bi razširil oznanjevanje Kristusovega nauka še na 200 drugih vasi. Moj misijon je tako velik kot polovica Belgije.

16. maja.

Ne pozabi, da je Bog dober! Včeraj sem malo dvomil, če bom dobil učitelja za novo šolo. Danes sta se mi pa kar dva predstavila. Je to par, ki mi ga od daleč nekje pošilja nek pater. Pismo, ki sta ga s seboj prinesla, je pa takšno, da ga kar v dnevnik prepisem:

„Dragi oče! Ta dva, ki vam prinašata to pismo, sta učila na mojem misijonu. Tukaj sta se spoznala, se zaljubila in zdaj bi se rada poročila. On je katoličan, ona pa protestantka, a misli prestopiti. Svojo pripravljenost je pokazala s tem, da je lani vse leto zvesto hodila vsak dan k maši. Njuni starši pa niso za poroko. Ker se hočeta vkljub temu poročiti in ker se pri nas ne moreta, ju pošiljam k vam. Vse papirja imata v redu in od škofa sta dobila vse potrebne olajšave, da ju lahko takoj poročite. Kot človeka sta zelo dobra in zelo dobra učitelja. Res, žal mi je, ker ju bom izgubil...“

Pregledal sem papirje in izprašal nevesto. Bog daj, da bi vse neveste znale katekizem, kot ga ona zna. Jutri ju bom poročil. Najprej prvo sveto obhajilo njej, nato pa poroka in imel bom dva dobra učitelja za moje šole.

19. maja

Šolo že imamo. Vse je bilo tako preprosto. Samo štiri razrede potrebujem. Dva smo sezidali, dva bosta pa tam, kjer spe deklice. Postelj tako ni. Zjutraj bodo zvile odeje, ko bo prišel čas šole, bodo pa sedle tja, kjer so ponoči spale. Hvala Bogu, da v tej deželi otroci v šoli sede kar na tleh. Kam bi prišel, če bi moral še klopi in stole kupovati!

6. junija.

Prvi dan pouka. Otroke sem več dni vpisoval. Skoraj 300 jih je. Mislil sem odpreti samo štiri razrede. Ker pa za katoliške fantje ni prostora v protestantski šoli, bo treba odpreti tudi petega in šestega. Če ne dobim učitelja, se bom moral kar sam upreči.

30. oktobra.

Praznik Kristusa Kralja je danes. Blagoslovil sem znamenje Srca Jezusovega. Odprte roke vabijo vse, ki se še niso mogli odločiti. In posebno med protestanti jih je veliko, ki prihajajo k nam...

Zidamo kar naprej. Rad bi imel devet razredov. Prostorni bodo. Sobrat, ki se je prišel učiti jezika, bo vodil šolo. Saj se bo jezika najlaže naučil z govorjenjem. Sam pa bom hodil po vaseh...

25. decembra.

Sinoči smo imeli slovesno polnočnico pred znamenjem Srca Jezusovega. Ves Manmad je bil tam. Za mašo in pridigo smo povabili misijonarja iz Poona. Lepo je govoril. Ministrantov je bilo 15 in vsi v novih oblačilih. Postavili smo tudi zvočnike. Tudi tisti, ki so ostali doma, so nas slišali. „Mir ljudem, ki so Bogu po volji.“

Otroci so šli domov. Nekaj dni bodo pri starših. Skrbi me, če bo šolska oblast priznala našo šolo. Nadzornik je že prišel. Zdi se mi, da je bil zadovoljen. Vendar pa ne morem zanesljivo vedeti, dokler mi tega uradno ne sporoče. Kako hudo bo, če bodo morali otroci delati izpite na protestantski šoli.

3. februarja 1960.

Danes se moram malo dlje pomuditi pri dnevniku.

V ponedeljek 1. februarja je bilo, ko sem šel v Bombay. Naslednji dan, na Marijin praznik pa je moj sobrat na vse zgodaj sklical učitelje in gojence in jim dejal: „Danes popoldne ob 6. naj se vsi učitelji in otroci zbero na šolskem dvorišču.“

Nič drugega ni povedal misijonar. Motorno kolo ga je čakalo in tudi šolski nadzornik. Ta naj patra spremlja...

V trenutku sta oba potnika izginila. Vozila sta se v Nasik, glavno deželno mesto. Učitelj se je vozil zadaj. Misijonar je podil kolo tako naglo, da se je sopotnik začel tresti. Da bi ga pregovoril, da bi počasneje vozil, mu je začel kvasiti, da bosta prišla prekmalu, ko uradi še niti odprti ne bodo. Misijonar se je delal, kot da ne sliši. Slednjič je pa le učitelj kar naravnost povedal, da se zase boji in da je oče šestih otrok, ki jih bo moral misijonar rediti v primeru, da se jima kaj zgodi. Misijonar se je samo veselo zasmeljal z besedami: „Matej, si že videl vozača, kot sem jaz?“

Dospela sta. Komaj sta si še utegnila prah otresti. Misijonar je skoraj tekel v pisarno deželnega šolskega nadzornika. Še preden je lahko povedal, kaj ga prinaša od tako daleč, mu je ta že zaklical: „Oče, dobre novice imam za vas: vaši šoli so priznali pravico javnosti...“

In to je bilo, kar je misijonarja gnalo v mesto. Če bi namreč dovoljevala o pravem času ne bilo, bi morala naslednjega dne prositi protestante, naj sprejmejo k izpitom tudi katoliške otroke. In novico, da bomo imeli izpite na naši šoli, je misijonar še vročo pripeljal domov.

Otroško vriskanje je šlo do neba. Ne bo treba k protestantom! Njihova šola ima zdaj iste pravice kot vsaka druga. Več let se je bilo treba boriti. A slednjič se je zmaga le nasmehnila.

Ob uri, ko smo doma slavili zmago, sem se pa jaz ves utrujen vračal iz Bombaya. Vso pot sem premišljal, kako bi vendarle dosegel pravice za svojo šolo še pred koncem šolskega leta. Nič pravega mi ni padlo na misel. Saj smo že vse poskusili. Kako sem bil potem hvaležen Bogu in sobratu, da sta v moji odsotnosti vse uredila!

Vicente Ferrer, misijonar v Indiji

+ ANTON MERKUN

OB SMRTI VELIKEGA MISIJONSKEGA SODELAVCA

Umril je gospod svetnik Merkun.

Duhovnik molilec in duhovnik garač, oboje obenem, kar je pač najtežje.

Eden tistih velikanov, ki so v potu svojega obraza gradili veličino malega slovenskega naroda.

Izreden idealist, večni optimist in pri tem večkrat irealist.

Področje njegovega delovanja je bilo tako splošno kot potrebe in možnosti slovenskega naroda, katoliške Cerkve.

Poleg izrazito duhovniških podvigo-
v mu je bilo posebno pri srcu prosvetno in socialno delo in zlasti delo za zedinjenje in misijone.

Bil je eden najvidnejših organizatorjev in sodelavcev slovenskega misijonskega zaledja. Iznajdljivo in neutrudno je iskal, kako bi podprl našo zamejsko misijonsko akcijo: pred leti je na primer poslal za misijone svojo zlato žepno uro in — zlate zobe. Značilno zanj! Ustanovitev Baragovega misijonišča je sprejel z velikim, kar otroškim veseljem; videl je v tej ustanovi nadaljevanje Misijonišča v Grobljah, ki mu je bil soustanovitelj. Pri „Katoliških misijonih“ je sodeloval s članki in pobudami, včasih tudi z „vdovinim darom“.

Ni poznal počitnic v življenju, stárosti se tudi ni dal ugnati; do zadnjega je delal in snoval, kot da bi mu ne bi bilo treba umreti. Pa je tudi za 85-letnega garača prišla ura počitka in plačila. Zaslužil ga je, pričujemo mu ga: pričakovali smo vsak čas njegov odhod v večnost — a zdaj

nam je le hudo: en pionir (in kakšen pionir!) manj med nami, en garač (in kakšen garač!) med nami manj, zlasti pa en presvetli zgled manj... A na drugi strani: en vzor več, en priprošnjik več, lahko tudi rečemo: en svetnik več!

Da, svetnik! V življenju je bil pokojni „duhovni svetnik“, po smrti je nebeški svetnik! Kdor je pokojnika dobro poznal, si ne more misliti o njegovi posmrtni usodi drugega kot da je v nebesih — svetnik. Eden tistih svetnikov, o katerem se reče v latinskem reku: sunt admirandi, sed non imitandi; jih je treba občudovati, a ne v vsem posnemati...

Omenjeno je zgoraj, da je bil gospod svetnik Merkun v svojem idealizmu velikokrat irealen „da je meril više kot mu je nesla puščica, zato je včasih cilj zgrešil, ga ni dosegel, zato so se nekateri kakim njegovim podvigom smejali. Da, skoraj gre na smeh človeku, ki bere nekaj „curriculum vitae“, popis njegovih glavnih del, ki nam ga je sam na našo prošnjo napisal za osemdesetletnico, zdaj po njegovi smrti pa ga objavljamo. Toda nasmeš se umakne spoštovanju in občudovanju te izredne osebnosti, katero bi lahko nazvali tako kot so nazivali sv. Fr. Ksaverija: „Divino impaciente“ - „Božji nestrpnéž“. Ni strpel gledati kako potrebo, ampak je iskal od pomoč. Marsikaj je ostalo le pri načrtih ali celo v sanjah, marsikaj pa se je udejstvovalo. Bilanca njegovega življenja je pred nami in pred Bogom bogato aktivna!

V tej luči je brati nekoliko nenavaden oris pokojnikovih del, ki sledi. Nenavaden, ker ga je sam, naprošen, napisal; nenavaden, ker ga je pisal kot osemdesetletnik, ki so mu leta in boleznj oslabilo roko in otrdela pero; nenavaden, ker ne pripoveduje le o delih preteklosti, ampak tudi o načrtih osemdesetletnika za bodočnost. Nenavadna, a zato nič manj verna

podoba gotovo nenavadne osebnosti.

Gospod svétnik Merkun! Kristus naj Vam bo večni plačnik za vse Vaše misijonske žrtve! V miru počivajte po tolikem delu! A ne povsem, kajti za misijone morate tudi v nebesih in še posebno v nebesih delati, prositi Boga blagoslova slovenski misijonski akciji v zamejstvu! Tega Vas lepo prosimo.

L. L. C. M.

TO IN ONO IZ SLOVENSKE MISIJONSKE ZGODOVINE IN ŠE KAJ

Mislim, da je prav, da napišem nekoliko slovenske misijonske zgodovine in to iz več vzrokov:

1. Naj pride v slovensko cerkveno zgodovino, da smo se v prvi polovici 20. stoletja Slovenci zavedali misijonske dolžnosti. Kristusove besede: „Pojdite po vsem svetu in učite vse narode“, ukazujejo vsem katoliškim narodom, da smo dolžni sodelovati pri misijonstvu.

2. S tem, da objavimo svoje misijonsko delovanje, se Bogu oddolžimo za milost prave vere.

3. Moramo povedati, da smo storili svojo dolžnost do sv. Cerkve in do Kristususa. Misijonska dolžnost veže vse katoličane sveta, torej tudi Slovence. Naj bo v vzpodbupo zanamcem, da bodo tudi radi delali za razširjenje misijonske misli med Slovenci.

4. Delo za misijone kliče božji blagoslov iz nebes. Misijonsko delo nam bo odprlo nebeška vrata. Prejeli bomo bogato plačilo.

5. Upajmo, da bo ravno misijonsko delo med Slovenci, ki se sedaj tako lepo razvija, ganilo presv. Srce Jezusovo in Brezmadežno Srce Marijino, da Bog naš Slovencev ne bo zapustil. Božje usmiljenje je neskončno, zato zaupajmo, da bo naša domovina rešena in da bomo tudi mi Slovenci zadobili svobodo in svojo neodvisno državo.

1. Misijonska mašna zveza

Mislim, da je bilo v začetku leta 1917. Zamislil sem si *Misijonsko mašno zvezo*. Ime smo pozneje spremenili v *Misijonsko mašno družbo*. Pravila sem sestavil jaz ter jih pokazal prelatu Kalanu, ki je nato nekatere stvari nekoliko spremenil. Stopila sva v stik z lazaristom Tumpejem, nakar je ta prosil svojega predstojnika g. Eržena za dovoljenje, da sme stopiti v odbor Mašne zveze. Pravila sem osebno nesel do prevzvišenega g. škofa dr. Bonaventura Jegliča, ki jih je takoj odobril. V odbor smo sprejeli še lazarista g. Florana. Pisarna je bila v

Ljubljani pri lazaristih, pozneje v Alojzijevišču. Družbo je vodil odbor. Mislim, da je bil prelat Kalan predsednik, jaz podpredsednik, Tumpej tajnik, Floran blagajnik. Ako eden umrje ali če odstopi, ostali kooptirajo novega člana.

Namen Misijonske mašne družbe je bil: 1. Naklanjati svojim članom zaklade sv. maš. 2. Podpirati misijone s tem, da podpira misijonišče v Grobljah pri Domžalah, kjer se vzgajajo misijonarji sv. Vincencija Pavelskega za zunanje in domače misijone.

Član Mašne družbe postane vsak, kdor prispeva enkrat za vselej vsaj 10 din. (v Italiji le 5 lir). Sedanja članarina je drugačna. Vsak član je deležen milosti večne vsakdanje sv. maše.

Razen navedenih se opravi še posebej ena sveta maša: 1. Na praznik svetih Treh kraljev za vse žive člane. 2. Na vseh vernih duš dan za vse rajne člane. 3. Vsak prvi petek v mesecu za vse žive in mrtve člane, posebno za dobrotnike družbe, ki pridobivajo zanjo tudi druge.

Sprva je vodil tajniške posle misijonar Tumpej, vse blagajniške posle pa Floran. Delo je silno naraslo, kajti pristopilo je mnogo članov. Denarja je bilo obilno.

Toda ker sem bil drugod zelo zaposlen in prav tako tudi prelat Kalan, smo sklenili na seji, da se Misijonska mašna družba prepusti lazaristom. Vodstvo lazaristov je to odobrilo.

2. Prva slovenska misijonologija

Lotil sem se pisanja slovenske misijonologije, ki je izšla pod imenom *Božje kraljestvo na zemlji*. Prva knjiga. Poganski misijon, Ljubljana 1924. Natisnila Jugoslovanska tiskarna na finem papirju v 2000 izvodih. Vsebina je bila: Uvod. I. del. Sostavni misijonski pouk. I. Misijonski pojem. II. Utemeljitev misijona. A. Bogoslovna utemeljitev. B. Naravna utemeljitev misijona. III. Misijonsko vodstvo in delavci. A. Doma. B. Misijonski delavci v misijonih. IV. Misijonsko delo. V. Misijonski namen. A. Spreobračanje posameznikov. B. Socialni misijonski namen. VI. Misijonska sredstva. I. Splošna. B. Posredna misijonska sredstva.

Pregled katoliških misijonov po vsem svetu (Misijonska geografija). II. del. Priložnostni misijonski pouk. Tu so kratka navodila in misijonski zgledi, ki naj jih uporablja katehet v šoli. Vera, zapovedi, o sredstvih milosti. Misijon v svetem pismu: A. Stari zakon, B. Novi zakon.

Zgodovinski misijonski pouk: A. Pokristjanjenje grško-romanskih narodov. B. Pokristjanjenje germanskih narodov. C. Pokristjanjenje Slovanov. Č. Pokristjanjenje raznih narodov.

Zemljepisni misijonski pouk. I. Azija. II. Afrika. III. Avstralija in Oceanija. IV. Amerika.

III. del: *Naša pomoč misijonom*. I. Družina. II. Cerkev. III. Šola. IV. Katoliška društva.

Misijonska organizacija. A. Duhovniška misijonska organizacija. B. Ljudska misijonska organizacija.

Mislim, da sem s to knjigo precej zanetil misijonski ogenj. Med slovenske duhovnike ie prišlo misijonsko gibanje, ki se je zelo lepo razvijalo. Blizu 2000

izvodov te knjige je prišlo med duhovnike. Uporabljal sem zlasti nemške avtorje, predvsem Dr. J. Schmidlin, *Katolische Missionslehre* 1919.

3. Misijonski koledar

S prelatom Janezom Kalanom sva začela izdajati Misijonski koledar, ki je zelo budil misijonsko gibanje. Sodeloval sem pri prvem Misijonskem koledarju. Pozneje so tudi tega prevzeli lazaristi.

4. Misijonska zveza

Pravila Misijonske zveze je sestavil prelat Kalan. V odboru smo bili isti kot pri Misijonski mašni družbi. Privzeli smo v odbor še prof. Janežiča in prof. Pavlina iz zavodov v št. Vidu. Seje smo imeli pri lazaristih.

Zveza je od začetka živahno delala, zlasti za prevzem Misijonišča Groblje. Ustanovila je misijonsko knjižnico, ki je bila zelo bogata. Knjižnica je bila pri lazaristih. Ko so ti prevzeli Groblje kot ustanovo v spomin na prvo svetovno vojno in z obvezo, da bodo vzgajali misijonarje za domače in tuje misijone, je odbor odstopil, ker je vse delo prevzelo Misijonišče.

6. Misijonišče v Grobljah

Med prvo svetovno vojno sem kupil graščino Groblje pri Domžalah za okrog 140.000 kron s prenosom; pozneje sem dokupil še dva gozda pri Trzinu. Ker sem bil tedaj predsednik društva Dobrodelnost, sem zapisal vse posestvo, stavbe in 60 oralov zemlje okoli graščine ter nekako 4 orale gozda, na društvo Dobrodelnost. To jet bilo splošno dobrodelno društvo, ki je med vojno veliko dobrega storilo in je imelo svojo pisarno v Ljubljani najprej na Kolodvorski ulici, pozneje pa v Alojzijevišču.

Društvo Dobrodelnost je ustanovilo v Grobljah sirotišnico in trirazredno šolo za notranje gojenke in deklice iz bližnje okolice. Tedaj smo imeli zasilno vojno sirotišnico na Homecu v društvenem domu. Bilo je tam 40 deklic-sirot. Te smo premestili v Groblje, katere sem obnovil in prenovil, ker je bilo vse zanemarjeno in v slabem stanju. Toda število gojenk in sester je naraslo na 100 oseb. Te je bilo treba vsak dan nasititi. Vsa skrb za Groblje in za prehrano prebivalstva je bila na mojih ramenih. Nisem mogel zmagovati.

Zato je društvo Dobrodelnost sklenilo, da izroči Groblje kongregaciji sv. Vincencija Pavelskega (lazaristom) v Ljubljani pod pogojem, da postanejo Groblje misijonišče za poganke in domači misijon. Naj postanejo misijonska spominska ustanova na prvo svetovno vojno. Vse to smo sporočili vodstvu lazaristov v Ljubljani, ki je sprejelo Groblje kot svojo last z obligacijo, da vzgaja misijonarje. Sirotišče v Grobljah smo ukinili in sirote so odšle deloma v Lichenthurnov zavod v Ljubljani, deloma v Marijin dom v Kočevje. Tudi njih inventar smo razdelili med omenjeni dve ustanovi.

Pod lazaristi so se Groblje zelo lepo razvijale. Postale so za ves kamniški okraj versko, misijonsko in prosvetno središče. Lazaristi so pozidali lep društveni dom, kjer se je narod zbiral na razne sestanke. Organizirali so tudi evharistični kongres za kamniški okraj. Tajnik tega kongresa sem bil jaz. Imeli smo razne odseke, javno zborovanje. Bilo je na tisoče ljudstva. Javno zborovanje se je vršilo na zavodovem obširnem dvorišču. Bilo je res lepo in mislim, da tudi Bogu dopadljivo.

7. Misijonska tiskarna

Vsaka važna dobra stvar brez tiska se mi zdi kakor dober, veren človek, a je mutast. Ne zna in ne more druge navdušiti. Misijonsko gibanje brez lastne tiskarne, brez lastnega glasila, brez misijonske literature se ne more širiti. Radi tega sem na gospode lazariste zelo vplival, da začno s tiskarno. Mislim, da sem bil jaz prvi, ki je dal dar tisoč zlatih kron za nakup tiskarne. In res, gospodje so se dali omehčati in so tiskarno kupili (cz. stroje). Sezidali so lepo stavbo za tiskarno in začeli so delovati s širjenjem misijonskega tiska.

8. Knobleharjev zavod

V Gornji šiški sem postavil dve stavbi. V eni naj bi bila izdelovalnica paramentov, v drugi naj bi bila izdelovalnica cerkvenih kipov. Izkazalo se je, da bi bilo težko to izpeljati. Zato sem začel misliti na to, da bi stavbi porabil v kak vzvišen cerkven namen. Sinovi presv. Srca Jezusovega bi se radi naselili v Sloveniji. Ponudil sem jim obe stavbi skupaj in precej veliko parcelo, zato da prevzamejo del dolgov. G. Musar, njih glavar, je sprejel to s pogojem, da jim jaz v Beogradu preskrbim dovoljenje za naselitev v Jugoslaviji. To obvezo sem sprejel. Ker ni bilo dolgo nobene rešitve, sem šel osebno v Beograd do ministra za vere. Ta me je prijazno sprejel in me poslal do šefa katoliškega odeljenja, kateremu sem vse osebno razložil. Obljubil mi je, da mi bo ugodil. In res, kmalu nato je prišla ugodna rešitev.

Naselili so se trije patri in dva brata. Prostore so nekoliko preuredili in začeli z dijaki. Bilo jih je okrog 30. Hodili so v zavod sv. Stanislava v Št. Vid v šolo. Vzgajali so jih za misijonarje za črno Afriko.

9. Sestre križarke

V Ponikvah pri Dobropoljah sem postavil velik zavod. Ta zavod je last križark. Prednica je umrla l. 1954. Že pred revolucijo in še po revoluciji sem stopil v stik s centralnim vodstvom križark v Švici, da se slovenske križarke odcepijo od hrvatskih sester v Djakovu in osnujejo lastno provinco. Centralno vodstvo ni bilo nasprotno. Reklo je, da počakamo toliko časa, da se razmere umirijo.

Moj namen je, da bi se te križarke v Sloveniji (bilo je osem postojank) posvetile najvažnejšemu misijonskemu delu, t. j. delu za cerkveno edinost. V Ponikvah naj bi bila centralna hiša.

10. Baragove sestre

Sestre, ki so spadale v provincijo Eggenberg bei Graz, so se po vdoru Hitlerjancev razpršile na razne kraje. V Slovenski Bistrici so se utaborile, toda želele so priti v Ljubljano. V Gornji šiški so si kupile hišo, ki pa je bila premajhna za njih razvoj. Prelat Kalan jim je šel nekoliko na roko. Naprosil me je, da stopim z njimi v stik ter jim pomorem, ker so same sebi prepuščene.

Bil sem le parkrat pri njih. Tedaj so kupovale veliko parcelo na Dolenjski cesti blizu Rakovnika. Tam so nameravale postaviti materno hišo. Šlo je za to, da se dobi posojilo. Bilo je to konec aprila leta 1945 in par tednov nato smo morali bežati na Koroško in v Italijo in od tam v U.S.A. Pozneje nisem nič slišal o teh sestrah. Bilo jih je okrog 200. Prelat Kalan je hotel, da bi bile to *slovenske Baragove sestre*, posebna misijonska ustanova. Jaz bi jih naravnal na Rusijo, ker tam bi rabili največ naših sil.

11. Diaspora

Misijonski zvezi smo pridružili tudi skrb za katoličane, ki žive raztreseni med drugoverci. Ustanovil sem „Našo slogo“, ki je skrbel za cerkvene potrebščine teh cerkva. Tako smo mnogo stvari darovali revnim cerkvam po Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in tudi po Srbiji in celo Macedoniji.

12. Misijonska zveza in skrb za naše izseljence

Misijonska zveza je skrbelo po možnosti tudi za slovenske izseljence. Prela Kalan je šel med naše izseljence v srbske rudnike in nato v Nemčijo in na Holandsko. Sam sem jo mahnil najdlje, kamor ni prišel noben slovenski duhovnik, t. j. v Argentino. Nisem imel namena, da bi doli ostal dalj časa. Škofija mi je dovolila, da lahko ostanem med izseljenci dve leti. Slovencev je bilo v Argentini kakih 24.000, Hrvatov blizu 100.000, Ukrajincev do 40.000, Poljakov do pol milijona. Za vse to velikansko število izseljencev je bil en sam poljski duhovnik, ki je tedaj tudi kmalu odšel.

Zavzel sem se za Slovence in Hrvate. Zbiral sem jih v cerkvi in jim pregaval. Ustanovil sem dva lista, enega za Slovence drugega za Hrvate. Ustanovil sem knjižnico. Toda prišel je poziv, naj se vrnem domov na faro, kjer ne morejo dobiti primerne naslednika. Bilo je bridko pustiti začeto delo, se predno se je razvilo. Iz Buenos Airesa sem posegal tudi v razne druge slovenske nasebine.

Dobil sem č. g. Ruskovića za dušnega pastirja Hrvatom in č. g. Kastelca za Slovence. Za Kastelcem je prišel č. g. Hladnik, ki sijajno deluje. Ta je tudi organiziral dohod slovenskih beguncev v Argentino, vseh skupaj okrog 7.000.

Naj omenim, da sem vplival na obnove Družbe sv. Rafaela za izseljence. Ko sem se vrnil domov, sem vsem škofom Jugoslavije poslal poročilo o versko-moralnem stanju slovenskih in hrvatskih izseljencev s prošnjo, da pošljejo tja svoje duhovnike.

13. Mali zvon v Ragapurju in zvona v Khariju (Indija)

Ko je misijonar Poderžaj v Indiji agitiral za nove zvonove, sem dal mali zvon napraviti na svoje stroške za cerkev v Ragapurju. Ko je zidal cerkev v Khariju, sem zbral nad 600 dolarjev in kupil v livarni v Rimu dva zvona.

14. Č. g. Albin Kladnik, misijonar v Južni Afriki

Č. g. Albin Kladnik je prvi sad Knobleharjevega zavoda. Zbežal je pred komunisti in sedaj se nahaja v Južni Afriki. Jaz mu pomagam, kolikor dopuščajo moji skromni dohodki. Dajem mu razna navodila. Pomagal mu bom še po možnosti. Tudi drugim misijonskim namenom rad pomagam, kolikor morem.

15. Sveto apostolsko delo za cerkveno edinstvo

(Cirilmetodijska ideja)

Za cirilmetodijsko idejo sem se vedno zelo zanimal. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda sem v svoji župniji zelo razširil. „Božje kraljestvo“ je imelo v Dobrepoljah do 300 naročnikov.

V moji župniji se je vršil vzhodni dan za ribniško dekanijo.

Spisal sem debelo knjigo o vzhodnem vprašanju in jo poslal ordinariatu v odobrenje. Dr. Grivec mi je svetoval, naj knjigo razdelim na več brošur, kar sem tudi storil. Dve brošuri in precej klišejev sem poslal Mohorjevi družbi v Celje za tisk. Toda bilo je prepozno. Nemci so vdrli v Slovenijo in onemogočili tisk slovenskih knjig. Oskrbel sem tudi prevod slavne knjige P. Pavla Manna M. A.: *I fratelli separati e noi*. Prevod sem spravil v Zadržni gospodarski banki v poseben tresor poleg drugih mojih spisov.

Ko sem bil v Rimu, sem pisal vsem osrednjim vodstvom redov, da svojim duhovnikom naroče molitev in memento pri sv. maši za Vzhod. Radi so to storili.

Z dr. A. Prešernom in dr. Matijem Šarugom smo imeli sestanek, kako bi širili unionistično misel. Končno se je doseglo, da se je v Rimu ustanovilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Mene so postavili za zastopnika ACM za U.S.A. in Kanado.

Delo za sveto edinost se lahko imenuje tudi *vzhodni misijon*.

16. Zavod sv. Terezike v Ponikvah

V Zavodu sv. Terezike smo imeli sledeče ustanove: Hiralnico za moške, hiralnico za ženske, dom za okrevajoče, gospodinjsko šolo, zdravstveno zadrugo, kopališče s toplo in mrzlo vodo, in sicer prhe in dve kopalni kadi.

V bodoče naj se opusti hiralnica za moške in ženske, dalje okrevališče, opusti se tudi zdravstvena zadruga. Od starih ustanov se ohrani samo kopališče in gospodinjska šola. Zavod naj v bodoče služi delu za cerkveno edinost. Tu naj bo materna hiša slovenske provincije križark. V zavodu naj bo gospodinjska šola za vzgojo krščanskih gospodinj, dalje dekliška ljudska šola in srednja šola za dekleta. Ima naj internat in eksternat. Če ne bo mogoče dobiti redovnic učiteljic, naj se dobe dobre katoliške laične učiteljske sile. Razen tega, naj bo v zavodu delavnica za izdelavo ženskega perila in obleke na zadržni podlagi.

Zavod se mora vzdrževati sam. Dekleta naj stroške krijejo v denarju. Ako to ni mogoče, pa odslužijo z delom v šivalnici. Lahko pa tudi domači poravnajo z blagom oz. živežem. V srednji šoli se uče tudi ruskega in ukrajinskega jezika. Morda bi se sprejelo kaj deklet iz Rusije.

Namen zavoda naj bo, pripraviti dekleta za veliki ruski misijon. Pojdejo ali osebno tja kot učiteljice ali kot industrijske voditeljice, ki bodo tam vodile izdelke tovarn za žensko obleko. Seveda se lahko poroče z domačimi slovenskimi fanti ali v Rusiji z ruskimi katoliškimi fanti. v zavodu naj se vzgajajo tudi učiteljice za gospodinjstvo.

G. Karla škulja sem naprosil, da bi postal župnik v Ponikvah. Pri zavodu imajo lazaristi hišico, ki sem jim jo jaz prodal. Kupili so jo, da bi svoje dijake in bolne gospode pošiljali na oddih in počitnice v Ponikve. Lazaristovska kongregacija bi gotovo rada dovolila, da bi bil en lazarist župnik. Postavil sem prav lepo cerkvico Gospe zdravja. Vsi pogoji za razvoj in napredek so bili dani. Bog daj, da bi se to uresničilo.

17. Akademski dom na Igu

Kupil sem od svoje nečakinje moj rojstni dom, ki se nahaja na najlepšem kraju na Igu, na sredi vasi, kjer izvira reka Ižica. Hiša je delno dvonadstropna.

To ustanovo določam za akademike. Če hočemo Slovenci ostati verni katoličani, moramo imeti katoliško inteligenco. V izžanski cirilmetodijski akademski dom bi sprejemal le dobre katoliške akademike, ki bi ljubili cirilmetodijsko idejo in bi hoteli kot profesorji, inženirji itd. delati v tem duhu. Morda bi šli tudi v Rusijo kon inženirji, zdravniki itd.

Ako bom še kaj časa živel, bom poskrbel za vzdrževanje. Ako ne bo mogoče drugače, bodo morali njih starši pomagati z živili ali bodo dijaki pomagali kmetom na polju, ali naj bi šli o počitnicah delat v tovarne, da si zaslužijo za življenje in šolske potrebščine.

Zavod bi vodil odbor z izžanskim župnikom na čelu. Gospodinjstvo bi vodile sestre križarke. Akademiki bi se vozili z avtom v Ljubljano na univerzo. V 10 minutah bi bili z Iga na univerzi.

V zavodu naj bi se postavila kapela fatimske Marije s kipoma sv. Cirila in Metoda ob strani. Bog daj, da bi se vse to izvršilo.

18. Turjaški grad

Turjaški grad je zelo važna zgodovinska stavba. Tu in v okolici so se ob času revolucije vršile hude bitke s komunisti. Grad je menda še vedno v razpadajočem stanju. Slovenska vlada bi morala grad odkupiti in restavrirati. Naj bi se merodajni krogi za to brigali. V gradu naj bi restavrirali galerijo Turjačanov in če to ni mogoče, naj se napravi majhen vojni muzej. V gradu naj bi bilo za moške to, kar je v Ponikvah za ženske. Osnovala naj bi se šola za dečke in krojaška delavnica na združni podlagi. Tu je toliko zemlje, da bi se vsi prebivalci gradu z lahkoto preživljali. Vsa vzgoja in vse delovanje zadruge naj bi bilo v cirilmetodijskem duhu, slično kakor v Ponikvah.

19. Priročnik o cirilmetodijskem gibanju ali o vzhodnem misijonu

Ker sem se za unionistično delo že veliko let zanimal in tudi študiral, sem čutil potrebo sestaviti priročnik o vzhodnem vprašanju, ki naj bi na preprost način podal ta prevažni pouk o delu za sveto cerkveno edinost. Nikakor ne trdim, da je to znanstvena knjiga o obširnem in nepoznanem predmetu. Kritika jo je zelo pohvalila in priporočila, saj take knjige še nismo doslej dobili drugod. Ljubljanski škof prevz. dr. Gregorij Rožman je napisal predgovor: Knjigi na pot.

Pregled knjige

Knjiga se imenuje Cirilmetodijska ideja ali Sveto apostolsko delo za cerkveno edinost. Uvod. Terminologija. Literatura (viri).

Prvi del: Ločitev Vzhoda od Zapada

I. Prvotne razlike med Vzhodom in Zapadom. II. Vzhod se loči od Zapada. Krivoverski krščanski Vzhod. Razkolniški krščanski Vzhod. III. Razlike med Vzhodom in Zapadom se poglabljajo.

Drugi del: Delno zedinjenje

I. Poizkusi zedinjenja. Brezuspješni. Delni uspehi. II. Tri skupine med vzhodnimi katoličani. III. Pregled krščanskega Vzhoda. IV. Najnovejša kriza vzhodnega krščanstva.

Tretji del: Dosedanje delo za zedinjenje

I. Delo rimskih papežev. II. Sveta kongregacija za vzhodno Cerkev. III. Papeške ustanove za utrditev in širjenje edinstva. Vzhodni institut v Rimu. Papeški ruski zavod ("Russicum") v Rimu. Papeško rusinsko semenišče sv. Jozafata. Grottaferrata, vzhodni biser v papeški tiari. Seznam ostalih papeških kolegijev in semenišč za vzhodne katoličane. IV. Cerkevna hierarhija na Vzhodu. Moški redovi. Ženski redovi. V. Redovniki na delu za zedinjenje; tudi na Zapadu. VI. Sodelovanje katoliških vernikov. Molitvena zveza za zedinjenje. Kongresi. Manjši shodi. Vzhodni dnevi in tedni. Unionistična društva. Mladinski unionistični pokreti.

Četrty del: Nadaljnje delo za zedinjenje

I. Važni razlogi za edinost. Z Vzhoda je prisijala Luč tudi Zapadu. Zaradi vzhodnih kristjanov. Zaradi protestantov. Zaradi nekristjanov. Zaradi katoličanov. Zaradi Kristusa in njegove Cerkve. Zunaj Cerkve ni zveličanja. II. Navodila sv. stolice glede dela za zedinjenje na Poljskem. III. Nadnaravna sredstva za dosego zedinjenja. Molitev. Presveta Evharistija — vez edinosti. Presveto Srce Jezusovo. Češčenje Sv. Duha. Marijino češčenje. Češčenje sv. Cirila in Metoda. Češčenje sv. Jozafata. Češčenje vzhodnih svetnikov in svetnic. IV. Naravna sredstva za dosego zedinjenja. Glagolsko bogoslužje. Medsebojno poznavanje. Medsebojna ljubezen. Sodelovanje. Ustvarjanje javnega mnenja.

Peti del: Apostolstvo in Bratovščina sv. Cirila in Metoda

I. Škof Anton Martin Slomšek ustanovitelj Bratovščine. II. Bratovščina sv. Cirila in Metoda. III. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. IV. Jugoslovanski škofje priporočajo Apostolstvo. V. Pravila Apostolstva sv. Cirila in Metoda. Da bi bili vsi eno.

Iz tega pregleda razvidite, da je knjiga Cirilmetodijska ideja važna in potrebna vsakemu, ki se zanima za versko in cerkveno edinost in *za cerkveno edinost se mora zanimati vsak katoličan in ne samo zanimati, temveč tudi delati.* Gospod Jezus je ob zadnji večerji prisrčno želel, da bi vsi, ki bodo vanj verovali, bili tudi edini med seboj, „da bi bili vsi eno“. Kristusova želja mora biti katoličanom ukaz. Grešimo pred Bogom, če smo popolnoma brezbrizni v tem oziru. Kristusovo obleko pomagamo trgati. Nadaljevanje razkola je greh, ako ne storimo ničesar ali skoro ničesar proti temu. Kaj pomaga vse misijonsko delo, ako pa novi kristjani iz poganstva uhajajo tu in tam v razne protestantske sekte. Že to jih mora pohujševati, ko vidijo med kristjani toliko raznih ločin, ki se mnogokje bore med seboj in s katoličani. Poglejte tudi v Južno in Srednjo Ameriko, kjer pride na enega duhovnika 5.000, 10.000, 20.000 ali celo 30.000 vernikov. Kje je tu še mogoče govoriti o kakem dušnem pastirstvu. In ravno iz teh dežel prihajajo pritožbe, da dosegaajo protestantski pastirji velike uspehe. O, kako obširno polje imata misijonstvo in unionizem!

Jaz sem knjigo o Cirilmetodijski ideji spisal. Tudi napravil nekaj propagande. Gospod Lavrih je v kritiki napisal: „Teško bi si človek zaželel bolj primerne in poučne knjige za današnji čas kot je knjiga *Cirilmetodijska ideja*. Zakaj? Vsi prav dobro vemo, da je Marija v Fatimi napovedala spreobrnenje Rusije, toda ne brez našega sodelovanja, ne brez naših žrtev, molitev in predvsem dela za cerkveno edinost. In to naše sodelovanje je bistvo cirilmetodijske ideje. Če pa hočemo delati za neki gotovi cilj, moramo ta cilj poznati in poznati tudi sredstva

za dosego tega cilja. In Merkunova knjižica nam to v polni meri nudi. V silno jasni, preprosti in dokumentarni obliki nam opiše historično dejstvo razkola in njega razvoj, dalje napore katoliške Cerkve za zedinjenje in končno sredstva, oziroma naše dolžnosti pri tem velikem apostolskem delu.“

Poleg tega je cirilmetodijska ideja važna iz mednarodnega stališča. Pravoslavna hierarhija se je na žalost vpregla v komunistični voz in pomaga rdečim mogotcem zasužnjevat ruski narod kot tudi druge, kjer je pravoslavje razširjeno. Zato je boj proti komunizmu istočasno boj za zedinjenje pravoslavne Cerkve s katoliško Cerkvijo. Tudi o tem nam ve knjiga mnogo povedati.

Nujno je zato, da bi našla knjiga pot v vsako slovensko družino, saj smo prav mi katoliški Slovenci v prvi vrsti poklicani, da se borimo za velike ideale cirilmetodijske ideje. (Cirilmetodijsko gibanje, brošura, str. 5 in 6.)

Žal, da je vsa prijazna kritika malo zalegla. Mnogim sem poslal knjigo na ogled. Plačnikov je bilo bolj malo. Prihranil sem še nekaj izvodov. Morda jo bo kdo kupil. Toda ves ta neuspeh mi ne vzame poguma. Delal bom naprej, dokler mi bodo moči dopuščale.

20. Časnikarstvo

Nespametno delo bi vršil, če bi dokazoval, da je katoliško časnikarstvo za katoličane in katoliško Cerkev silne važnosti. Dasi sem bil na vse strani zaposlen, sem vendar prijel večkrat za pero in kaj napisal za razne časnike in revije. Vsega skupaj sem dopisoval v svojem življenju v 47 raznih listih in revijah ter knjižnicah. Vseh knjig in brošur sem napisal okrog 30. Član sem slovenskega časnikarskega društva s sedežem v Parizu.

Moje prepričanje je, da se katoličani po vsem svetu veliko premalo zanimamo za katoliško časopisje. Sovražniki krščanstva znajo prav dobro izrabiti moč tiska. Čigar časopisje je razširjeno, tisti vlada svet. O organizaciji katoliškega tiska bomo govorili na drugem mestu.

21. Misijonske in razne druge knjižnice

Misijonska zveza pri lazaristih v Ljubljani je imela jako lepo in bogato knjižnico. Predvsem so bile nemške knjige. Razne misijonske organizacije so poslale brezplačno svoje liste in tudi mnoge knjige. Žal, da je sedaj vse to uničeno. Toda treba bo obnoviti misijonske knjižnice. Njih znanstvene knjige morajo biti inteligenci na razpolago, zlasti duhovnikom, ki si ne morejo nabaviti dragih knjig pa si hočejo svoje znanje o misijonstvu poglobiti. V vsaki škofiji bi morale obstojati misijonska knjižnica na razpolago predvsem duhovnikom.

Celo svoje življenje sem zbiral knjige iz raznih panog človeškega udejstvovanja. Imel sem lastno veliko knjižnico, ki je štela do 4.000 knjig iz raznih evropskih jezikov. Vse sobe so bile napolnjene s knjigami. Cenil sem jo tačas do 300.000 lir (valuta iz l. 1941). Toda Italijani so s topovi streljali iz Velikih Lašč čez hrib na Videm. Padlo je do 80 granatnih izstrelkov. Gospodarska župnijska poslopja so bila krita s slamo. Streha se je vnela in poslopja so pogorela z župniščem vred. Večina knjižnice je bila uničena. Le nekaj sem rešil in prenesel v Zdensko vas h Klinčevim, odkoder sem kasneje del teh knjig prenesel v Društveni dom, kjer sem prebival. Takoj sem začel knjižnico izpopolnjevati in dokupovati nove knjige. Ponovno sem moral bežati iz fare. Kaj je sedaj z mojimi knjigami, ne vem. Skoro gotovo je vse uničeno. Nekatere knjige so bile prava redkost, n, pr. Valvasor, Miklošičev slovar staroslov. jezikov, Miklošičev slovar

slovanskih jezikov itd. Imel sem mnogo letnikov revije Die christliche Kunst, dalje Die Kunst dem Volke itd.

Posebno mi je žal za knjigami o vzhodnem vprašanju iz vseh panog vzhodnega bogoslovja. Mnoge so mi poslali ali osebno dali pravoslavni svečeniki. Imel sem novi glagolski misal. Vse je vihar razd'jal.

Prav tako sem imel tudi mnoge misijonske knjige kakor tudi knjige o krščanski „Charitas“.

Važne bi bile *knjižnice o vzhodnem vprašanju*. V vsaki škofiji bi se morala ustanoviti taka knjižnica. Prav tako bi morali ustanoviti knjižnice za inteligenco iz verskega in moralnega področja. Pa tudi strokovne knjige za razne stanovce. Najbolj važne so pa *ljudske knjižnice* za preprosto ljudstvo.

Ako bom mogel, bom začel razne knjige in brošure izdajati in jih bom brezplačno ali prav poceni oddajal za ljudske knjižnice. Naj omenim, da sem skušal ustanoviti vzhodno knjižnico na naši bogoslovni fakulteti v Buenos Airesu. Poslal sem jim več knjig iz vzhodnega bogoslovja in vzhodne zgodovine. Tudi dr. Odarju sem poslal nekaj knjig. Imeli so cirilmetodijski krožek in v šoli predavanja iz vzhodnega bogoslovja.

Poslal sem nekaj knjig v bogoslovje v Gorico in v Celovec. Nič niso začeli. Bilo je pre malo bogoslovcev. Sedaj jih zbiram zopet tu v Clevelandu z namenom, da osnujem vzhodno knjižnico.

22. Cerkveni muzeji

Velike važnosti so cerkveni muzeji. V vsakem župnišču naj bi bila posebna soba za shrambo raznih cerkvenih predmetov, ki se več ne rabijo za bogoslužje, a so vendar nekega pomena za zgodovino in tudi za cerkveno umetnost, n. pr. zavržene slike, zavržen kip, starinska cerkvena posodja in orodja, stari paramenti. Ničesar bi se ne smelo zavreči brez dovoljenja. Tudi razni načrti in proračuni naj bi se shranjevali. Pa tudi zastave, ki so še v rabi in bandera naj bi se ohranjala.

Tudi druge zanimivosti iz cerkvenega društvenega življenja, n. pr. razne skupinske fotografije. Prav bi bilo, da se shranjujejo vse fotografije župnikov in sploh duhovnikov, ki so živeli v fari. Poleg fotografije naj bi bil tudi kratek popis njih življenja. Vse, kar je v župniji važnega v verskem, moralnem, socialnem, gospodarskem in kulturnem življenju naj bi se s popisi in fotografijami shranjevalo.

V tem oziru sem bil natančen in sem vse shranjeval na Homcu in v Dobropoljah in poleg farne zbirke sem imel še svojo lastno, in sicer: a) iz rimske dobe, b) srednjega veka, c) in iz novejšee dobe. Mnogo sem razdal, a glavno je uničil revolucijski vihar.

Imel sem lastni muzej v zavodu v Ponikvah. Obsegal je: a) geologijo velikolaškega okraja, razvoj zemlje, b) vse kamne iz kraja, c) vse koristne rastline, montirano na steklo, d) vse domače ptiče in ptiče iz Ekvadorja, Kitajske, Indije, Brazilije, e) razne etnografske predmete iz domačega kraja in iz misijonskih pokrajin, e) več umetnostnih predmetov (nabrano med ljudmi, ki so si jih prilastili iz starih cerkva). Vse skupaj sem daroval muzeju v Novem mestu, kjer so se hranili v kletih šolskega poslopja. Toda bomba iz nemškega aviona je padla na šolo in menda veliko uničila.

Veliko predmetov sem dal križarkam v Djakovo za šolsko uporabo.

V župnišču v Dobropoljah sem imel celo galerijo večinoma originalnih slik, starih in novih, n. pr. Kraljevo, Jezus na Oljski gori, Gasparijeva slika Moj portret itd. V kašči sem imel velike slike navite na drogove, ker sem jih hotel dati renovirati. Toda Italijani so streljali s topovi čez hrib na Videm, pa mi je požar veliko pokvaril in nekaj tudi uničil. Kar sem otel, sem shranil pri Klinčevih v Zdenski vasi, deloma v cerkvi v krstilnici, nekaj prepeljal v vilo Zdravje v Ponikve. Kaj bom še našel, ne vem. Deloma je pokradeno, deloma uničeno.

Toda vse to me ni plašilo, ker smatram, da je umetnost velikega pomena za versko življenje doma in tudi v misijonskih pokrajinah. Treba je delati na tem, da bodo verniki krasili svoje domove s svetimi umetniškimi slikami, ne pa s kakimi nespodobnimi mazarijami. Vsaj inteligenca naj bi imela originalne umetniške nabožne slike.

Ako mi Bog pusti še živeti, bom skušal ustanoviti izdelovalnico svetih podob tu v U.S.A. in potem doma v Ljubljani, če bomo dosegli svobodo. Rusija bo rabila na milijone svetih ikon, pa tudi drugod po svetu se bodo dobro prodajale. V kratkem mislim stopiti v stik z nekim umetnikom in se bom o tem pomenil. Podjetje se bo samo rentiralo.

23. Založbe in knjigarne

Bil sem vedno ljubitelj knjig. Moja knjižnica je štela do 4.000 knjig. Požar, ki so ga povzročile italijanske granate, mi je knjižnico skoro uničil. Bog ve, kaj bom še našel, če se še vrnem domov. V Dobropolje si nisem upal pisati in spraševati, kaj se je zgodilo z mojimi knjigami. Spravil bi s takimi pismi ljudi v težave, ker partizani na vse silno pazijo.

Nameraval sem ustanoviti v Ljubljani knjigarno, katero bi dal v last Gibanju Kristusa Kralja in sem se o vsem potrebnem že dogovoril. Po vseh ljubljanskih knjigarnah sem pokupil znanstvene knjige in tiste leposlovne knjige, ki so bile kaj vredne, in razne nabožne knjige. Mestni magistrat je že dal dovoljenje. Toda bilo je prepozno. Naglo smo morali bežati, da smo se še o pravem času rešili iz Ljubljane. Hitro sem dal knjige razpeljati na dvajset različnih krajev, misleč da bodo na varnem in da ne bodo stikali po privatnih stanovanjih. Toda zmotil sem se. Vse knjige sem cenil na dva milijona lir (tedanje valute).

Proti komunizmu sem izdal do 12 knjig in brošur v 120.000 izvodih. Te brošure so deloma pobijale komunistično zmoto, deloma so vernike utrjevale v veri, n. pr. Lurški čudeži, deloma so ljudi nagibale k molitvi za spravo. Tako je prelat Janez Kalan sestavil molitve za nov križev pot. Res krasne in vzpodbudne. Založil sem jaz in novi križev pot so molili na mnogih krajih. Založili smo mnogo knjig. Domobranski kulturni oddelek je moje knjige povsod, kjer so se nahajale domobranske edinice, prodajal. Veliko brošur sem razdal med ljudi tudi brezplačno.

Imel sem mnogo rokopisov pripravljenih za tisk. V tiskarni Hrovatin v Wolfovi ulici sem imel dve knjigi že v tisku: Baragova Zlata Jabolka, katerih prvo izdajo je predelal prelat Kalan. Tiskarju Hrovatinu sem dal na račun tiska 8.000 lir. Dalje sem imel v tiskarni prevažno knjigo: Dr. Grivec, V zarji slovenske zgodovine. Dr. Grivcu sem dal za rokopis 2.000 lir. V Ljudski (Jugoslovanski) tiskarni je bila v tisku knjiga (večinoma v slikah) Porušeni prosvetni domovi, porušeni gradovi, cerkve, gasilski domovi itd. Hitel sem v to tiskarno, da rešim ta rokopis, a tam so že bili nemški oficirji. Pri vratih me je

nemški stražnik pustil v tiskarno. Ko sem pa videl, kaj je v tiskarni, sem hotel oditi iz tiskarne. Toda straža me ni pustila. Ptiček bi se bil kmalu ujel in imel še sitnosti. Toda prisotnosti duha nisem izgubil. Hitro sem smuknil navzdol v vežo. Spodaj še ni bilo straže. Rešen sem bil. Nekaj trenutkov nato je bil stražnik postavljen tudi pri spodnji stavbi.

Razne rokopise sem spravil pri raznih osebah in krajih. Neki ženski sem dal shraniti rokopis *Štirideset pomorjenih cvetov*, 40 pomorjenih akademikov in dijakov. Napisal sem Zgodovino velikolaškega okraja. Izšle bi štiri knjige z mnogimi ilustracijami. Klišeji so bili deloma že izdelani. Prvo knjigo sem izročil skofijskemu arhivarju Miklavčiču, da jo pregleda in če je treba, popravi, ker bi jo dal v tisk. Rokopis je pri g. Miklavčiču tudi ostal.

V Zadružni gospodarski banki sem vzel dva predala, kamor sem spravil več rokopisov. Tu je zelo važen rokopis pokojnega prelata Kalana o vzgoji. Ta se je zelo trudil, da je spisal to prevažno knjigo. Dalje je tu življenjepis prelata Kalana (avtobiografija) za dve precej debeli knjigi. Dalje je tu prevod knjige P. Pavla Manna M. A., I fratelli separati e noi. Važna knjiga. Prevod je oskrbel Anton Anžič. Dalje je tu moj rokopis: Katoliški dobrodelci ter knjiga Katoliška dobrodelnost. Za naslove drugih spisov, ki so tu shranjeni, ne vem. Škoda bi bilo, če se vse to, s tolikim trudom skupaj spravljeno, uniči. Treba bo vse storiti, da se vrne moja lastnina. Ako ne, se bo zahtevala odškodnina.

Mohorjevi družbi sem dal tiskati dve brošuri iz vzhodnega vprašanja. Tudi sem dal precej klišejev. Na račun tiska sem dal vnaprej 3.000 lir. Tiskarna je menda poslala ordinariatu v Mariboru obe brošuri v odobrenje. Mohorjevo tiskarno so zasedli Nemci. Uslužbenec tiskarne Milavec mi je pravil, da je klišeje skrnil pri nekem Slovcu, ki pa je bil pozneje odpeljan v Dachau.

V Dobrepoljah sem pustil kakih osem brošur iz združništva v rokopisu in pa kakih pet brošur iz vzhodnega vprašanja. V Ljubljani sem pustil razpravo o krajevnih imenih v Grčiji. Prej pa sem preštudiral krajevna imena slovenskega izvora v Avstriji. Tudi ta rokopis je ostal v Ljubljani.

24. Arhivi

Za misijonsko zgodovino in sploh za zgodovino katoliških župnij in katoliške Cerkve so velike važnosti arhivi. V vsaki župniji naj se skrbi, da se vse listine, ki se tičejo fare in katoliškega življenja v fari, skrbno shranjujejo v farnem arhivu. To naj bo posebna sobica, varna pred ognjem in dobro zaprta. Kot katoličani moramo delati na to, da bo zgodovina, ki je učiteljica življenja, nepristransko pisala o nas in o našem delovanju. V ta namen pa so potrebne listine, ki prihajajo na župni urad in ki se po uporabi shranjujejo v arhivu.

Vedno sem imel to nagnjenje, da sem vsak papirček shranjeval. Na Homecu sem uredil župni arhiv. V Dobrepoljah so bile nekatere listine zanimive, dasi arhiv ni segal daleč nazaj. Imel sem tudi svoj lastni arhiv in sem shranjeval in še shranjujem vsako pismo, ki se mi zdi količkaj važno. Bil sem tudi knjigovodja raznih zadrug. Tudi zadružne arhive sem imel v redu. Bil sem generalni tajnik Saveza Uzajamnosti in v zvezi s skore vsemi duhovskimi društvi v Evropi in z nekaterimi tudi v Ameriki. Prejeli smo veliko pisem, kako si naj duhovniki pomagamo v raznoterih primerih.

25. Krščanska dobrodelnost

Človek na tem svetu je srečen, presrečen, če more druge osrečevati. Občutili boste v svojem srcu zadovoljstvo in mir, ako boste pomagali svojemu bližnjemu

brsiti solze in lajšati gorje, ki ga tare. V Tobijevi knjigi (Tob. 4, 8.-9.) beremo: „Toliko bodi usmiljen, kolikor premoreš. Ako imaš mnogo, daj obilno, ako pa malo, skušaj tudi od malega dati.“ Bog je obljubil večno plačilo tistim, ki dobra dela izvršujejo.

Domače dušno pastirstvo, delo za zedinjenje Cerkev in misijonstvo so med seboj tesno povezani. Vsak kristjan mora izkazovati dobra dela usmiljenja, in sicer obojna, duhovna in telesna. Brez sodelovanja in pomoči vernikov v zaledju ne morejo misijonarji vršiti uspešno svojega dela pri poganih. Prav tako tudi unionistični apostoli ne izvrševati dela za zedinjenje ločenih bratov s katoliško Cerkvijo.

Vedno me je izredno veselilo karitativno delo. Študiral sem po nemških knjigah obširni delokrog dobrodelnega delovanja in tudi zgodovino krščanske dobrodelnosti od Kristusovega rojstva do današnjega dne. Tudi sem prebiral spise (dr. Zdešar) o zgodovini domače (slovenske) dobrodelnosti. Pisal sem v slovenske liste o nji in tudi v hrvatski Katoliški list sem prispeval članke. Otvoril sem v Ljubljani Dobrodelno pisarno in v njo postavil sposobnega človeka, ki je ljudem za časa vojne delal razne prošnje. Tudi smo nabavljali potrebnim živež, dajali obleke za otroke. Napravili smo v Alojzijevišču razstavo oblek. Še v U.S.A. sem pošiljal plenice in obleke za dojenčke. Prezvizišeni škof dr. A. B. Jeglič si je osebno ogledal dobrodelno pisarno in se celo v Škofijskem listu pohvalno izrazil in pisarno priporočil.

Da bi tudi Hrvate vnel za krščansko dobrodelnost, sem spisal v hrvatskem jeziku knjižico Krščanska karitas in jo razposlal vsem slovenskim in hrvatskim duhovnikom v Jugoslaviji. Vzbudil sem pri Hrvatih in tudi med Slovenci zanimanje za karitas. Med slovenskimi duhovniki na štajerskem in v Zagrebu so odprli karitativno pisarno in nekaj podobnega tudi v Sarajevu in v Splitu. Seveda je sedaj vse to uničeno po komunizmu.

Sam sem se pečal s temi panogami krščanske dobrodelnosti: dojenčki, mala deca do 6. leta, šolarji (šolska poliklinika), skrb za doječe matere, za zanemarjeno mladino, za pijance, za nastavljanje obrtnih vajencev, za vojaško dušno pastirstvo v Jugoslaviji, za raznovrstne potrebe, za katere je pisarna izdelovala razne prošnje, za vojne sirote, za invalide, za slepce, in sicer po prvi vojni za oslepele vojake, pozneje za slepe otroke, za raznovrstne bolnike, za stare ljudi, za osebe, ki so po prestani bolezni še potrebovale posebne nege.

— — —

Spis svétnika Merkuna tu še ni končan, ampak slede še poglavja: Razne dobrodelne pisarne; Katoliška akcija; Duhovnik in socialno delo; Umetnost v službi naroda in sv. Cerkve in Pokristjanjenje gospodarstva. Teh poglavij ne objavimo, ker ne kažejo toliko dela, še posebno ne misijonskega dela blagega pokojnika, ampak bolj njegove poglede na ta področja življenja in delovanja katoličanov. — Spis zaključuje svétnik Merkun z lastnoročnim pripisom: „Naj živijo vsi misijonski in unionistični delavci in delavke! Naj živi K. A.! Živel Kristus Kralj!“ — Datum: Cleveland, 18. maja 1955.

TEŽAVE CERKVE V SUDANU

Sudan je razsežno področje ob robu Sahare in južno od Egipta. Zajema ozemlje ob Gornjem Nilu in je igral veliko vlogo v mednarodni politiki 19. in 20. stoletja. Nas zanima še posebno zato, ker so se za osvovitev te dežele Kristusu naš Knoblehar in njegovi sodelavci toliko žrtvovali.

Kdor ima v svojih rokah Sudan, ima pod svojim nadzorstvom skoraj vso Afriko, ker gredo pota od juga proti severu prav skozi Sudan. Sahara je za velike prometne premike neprehodna. Zato se je ob dolinah Nila začrtavala bodoča prometna pot, ki je omogočila dostop v vse ostale dele Afrike, obenem pa je bila velika vez za vso Afriko. Kdor bi bil gospodar tega vozla, bi bil gospodar Afrike. Po zgraditvi Sueškega kanala so Angleži dobili nadzorstvo nad Egiptom; iz zahoda Afrike so se pomikali proti Gornjemu Nilu Francozi in hoteli sredi Sudana ustanoviti svojo kolonijo. Sledila je huda diplomatska napetost med Anglijo in Francijo okoli Fašode, starega trdnjavskega središča v Sudanu; prvi so ga zasedli Francozi. Angleški pritisk je bil premočan, Francozi so se s pogodbami v letu 1904 morali umakniti proti zahodu, glavni del Sudana so Angleži priključili Egiptu. Francozi so svoj del Sudana nazivali Francoski Sudan.

Po drugi svetovni vojni se je položaj tudi v tem delu Afrike temeljito spremenil. Angleži so se morali umakniti iz Egipta, vendar so še poprej odtrgali Egiptu Sudan, ki je postal za nekaj let angleški protektorat. Toda Egipt se posesti nad Sudanom nikdar ni odrekel in je terjal priključitev vsega ozemlja ob Gornjem Nilu. Sudan pa se je medtem s pomočjo Anglije notranje toliko organiziral, da je sestavil najprej svojo domačo upravo, proglasil popolno neodvisnost in je danes samostojna afriška država, ki je tudi članica Organizacije združenih narodov. Izven pa je ostal še naprej francoski del Sudana.

Tekma z Naserjem

Oblast se je v Sudanu le s težavo organizirala. Na severu žive večinoma plemena arabskega izvora, ki so vdani pripadniki Mohamedove vere, na jugu pa so muslimani v manjšini in žive tam še skorajda pastirska plemena, ki so poganska. Med temi deluje že nekaj desetletij veliko število misijonarskih postaj in je krščanska manjšina v tem delu Sudana zelo močna. Če številčno poganov ne presega, pa ima zato velik vpliv na vse življenje med tem ljudstvom; misijonarji imajo šole, bolnišnice, skrbe za socialni in gospodarski napredek prebivalstva, ko pomagajo pri dviganju splošnega stanja v deželi.

Težave so se za centralno vlado v Kartumu začele, ko je po letu 1952 propadla monarhija v Egiptu in so tam oblast prevzeli nacionalisti, ki so skušali okoli Kaira zbrati vse arabske rodove in njih države. Prvi je začel general Naguib, za njim je še zanosneje krenil v to smer general Naser, ko je dobil podse celo Arabsko ligo; vse muslimanske države od Perzije v Aziji do Maroka na zahodu afriške obale so prešle pod vpliv Naserja in njegove Arabske lige. Naserjev ugled je še narasel, ko se je Egipt s

Sirijo združil v Združeno arabsko republiko; k temu prvemu členu arabske povezanosti bi naj potem pristopale še druge arabske države v Aziji in Afriki. Ker pa je bil Sudan nekoč del Egipta, je Naser s svojo vlado v Kairu pričakoval, da se bo Sudan vsaj priključil tej zvezi, če se že ne bo vrnil v svojo staro odvisnost od Kaira.

Malokje se toliko intrigira kot prav na vzhodu. Orient je poln spletk. Naser je skušal spraviti Sudan v okvir Egipta najprej s političnimi sporazumi in z diplomacijo. Toda to se je izkazalo kot neizvedljivo. Ko je videl, da se notranja politika v Sudanu razvija po potih strankarske demokracije, je začel iskati zvez s strankami in posameznimi politiki. Stranke v Sudanu so se množile, kakor je raslo število politikov, ki so prihajali v stik z Naserjevimi agenti. Tej igri spletk so napravili konec generali l. 1958, ko so izvedli v Kartumu državni udar in trenutno takrat privedli napetost med Egiptom in Sudanom tako daleč, da je grozil oborožen spopad med vojskama Sudana in Egipta. Toda skupina osmih generalov v Kartumu je bila predobro organizirana (to so bili bivši učenci angleških vojaških šol), prenesli so Naserjev pritisk mirno in začeli vladati v deželi po vojaško — zaprli so parlament, ukinili ustavo, zatrli vse časopisje, ki ni hotelo postati vladno. Da bi pa preprečili gonjo Naserjevih pristašev, ki so dolžili generale, da so izdajalci islama in plačanci Anglije, so se oklicali za zaščitnike islama in prave zagovornike čiste arabske miselnosti. Med arabskim ljudstvom na severu Sudana in muslimanskim in poganskim na jugu akcija ni mogla računati na kakšen poseben odmev — ljudstvo je še precej zaostalo in se za moderne nacionalistične obrazce ne more navduševati. Pač pa so muslimani na severu zelo prislunhili klicu, da mislijo generali s svojo vlado okrepiti mohamedanstvo in preprečiti delo tistim, ki se k mohamedanstvu in s tem arabstvu ne prištevajo. Ko je iz Kaira dan za dnem donela po radiu propaganda o tem, kako so sudanski generali arabstvo izdali, so v Kartumu izdali oklic, v katerem so svoje arabstvo podčrtali z geslom: „Ena vera — ena domovina.“ Muslimanstvo bo edina vera Sudana — in vera bo poroštvovala arabski značaj Sudana.

„Ena vera — ena domovina“

Ko so po Lutrovem nastopu v Evropi v 16. stoletju deželni knezi svojo opozicijo proti katoliškemu cesarju v Nemčiji skušali uveljavljati s pomočjo nove, protestantske vere, so se priborili do pravice, ki je govorila: „Čigar je dežela — tistega je tudi vera prebivalstva dežele“. Če je knez pristopil k Lutrovi veri, so morali isto storiti tudi njegovi podložniki.

Novi poglavarji v Sudanu so sklenili dokazati svojo islamsko vnemo, da so se odločili vso deželo spremeniti v mohamedansko. Med poganskimi plemeni na jugu bodo pri tem šli po dveh poteh: ker je na jugu krščanstvo najmočnejše razvito in se širi predvsem med pogani, bodo udarili najprej na krščanstvo in ko bo to mimo, bodo med pogani imeli samo oni moč in vpliv — in počasi bo ta najbolj zaostali del države tudi muslimanski... Toda to bodo delali počasi, ker je poganski južni del države pasiven in bi vzgojeno in zavedno prebivalstvo bilo oblasti gospodarsko samo v breme... Krščanske šole vzgajajo pogane k pravi državljski zavesti — in tudi to je treba onemogočiti.

Preganjanje vere pa je danes preveč zvezano z režimi, ki so totalitarni — bodisi komunistični, bodisi nacionalistični. Ko so generali ustavo ukinili, so obljubili, da bodo vladali bolj pravično kot pa pokvarjena in nesposobna gospoda v bivših parlamentih. Zlasti so se sklicevali, da bodo sodišča delovala strogo po zakonu. Število prebivalstva v Sudanu znaša 11 milijonov, od tega je samo 60% muslimanov; na jugu je 3 milijone poganov in nad pol milijona kristjanov (od tega skoraj 300.000 katoličanov). Da bi preprečili očitke, da vlada preganja kristjane, so v vlado sprejeli (vlada šteje 12 članov) tudi enega kristjana, ki je minister za živinorejo. Tudi ne nastopajo proti krščanskim ustanovam na severu in v glavnem mestu Kartumu, kjer misijonarji delujejo nemoteno (med muslimani je širjenje krščanstva najtežje), pač pa je vlada sklenila korakati mimo vseh zakonov, ko je bilo odrejeno, da morajo biti južne pokrajine čisto islamske. Val nasilja preprečuje delo krščanskih šol, bolnišnic in gospodarsko-socialnih ustanov. Sprožil se je z vso silo — in uradniki iz Kartuma izvajajo to politiko prav tako, kakor se izvajajo slični ukrepi proti Cerkvi v komunističnih državah. Guvernerji priznavajo, da prejemajo ukrepe v tem smislu od vlade v Kartumu, pri tem pa navajajo, da je pač treba južne pokrajine „vskladiti“ z ostalo deželo; ob meji Etiopije in francoskega Sudana država ne sme imeti prebivalstva, ki bi kot manjšina mogla zreti za pomoč drugam. To je seveda le izgovor: vladni krogi v Kartumu hočejo Naserju in ostalim voditeljem sodobnega arabskega nacionalizma v Afriki in Aziji dokazati, kako v Sudanu branijo in širijo postojanke arabstva in muslimanske vere.

Metode preganjanja

Nikakor nočejo, da bi se po svetu pisalo ali govorilo, kako sudanske oblasti krščanstvo preganjajo. Javno ne store ničesar proti. Pač pa skušajo na pr. krščanstvo v Sudanu „izstradati“, ko ne izdajajo nobenih dovoljenj za prihod novih misijonarjev. Misijonarji se starajo in umirajo, mladih moči pa ni. Iz zdravstvenih razlogov je lansko leto moralo odpotovati v Evropo 25 misijonarjev; šli so, ker so jim oblasti izjavljale, da se bodo mogli vrniti. Ko so se obrnili na sudanske konzulate v Evropi za vizum, ga niso prejeli. Odslej si ne bo upal potovati v Evropo niti zelo težko bolan misijonar, da bi si po zdravnikovem nasvetu ohranil življenje. V južnem Sudanu oblasti strogo nadzirajo misijonarje in za vsak droben prestopok nalagajo hude kazni: največkrat jih prisilijo, da morajo v severni del dežele, kjer je muslimanska večina zelo močna in je kristjanov prav malo. V treh letih so na ta način „izgnali“ na sever 40 misijonarjev. Te izgone opravlja kar policija; sodnije ne morejo nič. In prestopki: Če misijonar ali redovnica-bolničarka nudi prvo pomoč ponesrečenemu črncu, je to težak policijski prestopok, ker sta opravljala zdravniško službo brez potrebnega dovoljenja. Na predvečer nedelje so pogani prirejali plesne zabave; misijonar je pridigal proti tem plesom, vohun ga je izdal (pri tem je pridigo malo ali napačno razumel), policija je prišla in misijonarja izgnala, ker je „govoril proti folklornim običajem“ dežele. Kjer ni nobenega muslimana (na jugu), so oblasti zaukazale, da morajo vsi ljudje proslavljati petek, ne pa nedeljo. Celo v šolah, kjer so učenci kristjani, so morali smatrati nedeljo kot navaden delavnik. Preprosta omemba nedelje že prinese kazen: globo, zapor, izgon.

Misijonska vodstva so sklenila posvetiti vso skrb vzgoji domačega klera. Med domačini je mnogo poklicev in za sprejem novih gojencev bi morali zgraditi dvojce novih poslopij (bogoslavlje in semenišče). Nad četrto milijona katoličanov in 80 misijonskih postaj ima samo 18 duhovnikov-domačinov in v bogoslovju 45 gojencev. Oblasti so gradnjo poslopij prepovedale; še več: onemogočile so razširjenje obstoječega zavoda.

Otroci v zaporu

Na višji gimnaziji v Rumbeku je 400 učencev. Vsi so kristjani, razen dveh. Štirje dijaki so delili letake, v katerih so zahtevali, da naj se z mirnimi sredstvi doseže spoštovanje nedelje namesto petka. Policija je zaprla duhovnika-domačina Fogaleja in ga skupno s štirimi dijaki postavila pred sodišče, češ da je popravil slovnične napake v besedilu letaka. Štiri mesece so duhovnik in dijaki čakali na proces, nakar so bili obsojeni na kazen: 12 let za duhovnika in po 10 let za vsakega dijaka, ker so zagrešili „zločin veleizdaje in motili mir v deželi“. — V jeseni 1960 je p. Silvio Gottardi prišel v šolo v Jubi in zaprosil voditelja zavoda, ali sme učencem katoliške vere (45 od 145) razlagati krščanski nauk. Izjavil je, da prihaja na prošnjo staršev, katerim so zatajili, da je šola koranska, priključena mošeji. Policija je obdolžila p. Gottardija oskrunstva svetega prostora, moral je plačati 150 dolarjev globe in presedeti štiri mesece v zaporu. Pritožil se je na vrhovno sodišče v Kartumu, ki je ugodilo misijonarjevemu prizivu, „češ da je imel misijonar vso pravico zanimati se za versko vzgojo svojih vernikov“, toda oblasti na jugu njihove razsodbe niso vpoštevale. Na jugu morajo starši vedno prositi oblasti za dovoljenje za krst svojih novorojencev. Nikjer oblasti ne sprejemajo v službo kristjanov; niti za dela na cesti. V enem letu so izdali samo eno dovoljenje za gradnjo cerkve, dočim morajo v krščanskih vaseh krščanski poglavarji poskrbeti, da ima vsaka vas muslimansko sveetišče, dasi muslimanov skoraj ni.

„Božja beseda je brez verig“

Dasi so ovire tolikšne, se katolicizem širi. Vsako leto naraste približno za 30.000 (med temi je 18.000 odraslih). Ker je bilo področje ene škofije preveliko, so ga morali razdeliti na dvojce in je nova škofija dobila škofa domačina; je to škofija Rumbek in novi škof je domačin Linus Titoi. Katoličani po zaporih so pravi apostolski delavci in nad 500 črncev je po zaporih v dveh letih prestopilo v katoliško vero. Poganski jetniki, ki so se odločili za prestop, so iz zaporov svojcem na jugu pisali pisma in jih vabili, da store isto. Tako je krščanstvo prodiralo v vasi, ki so na skrajnem jugu dežele, kamor še noben misijonar ni prišel.

Koncem leta 1960 so v New Yorku na zasedanju Združenih narodov obravnavali Listino o človečanskih pravicah. Muslimanski zastopniki so ostro nastopali proti členu, ki govori o tem, da smejo državljani muslimanskih držav svobodno izbirati vero. Proti tej svobodi v islamu so se izrekli zlasti zastopniki arabskih držav. Toda oglasila se je zastopnica Pakistana, ki je tudi mohamedanska država. Izvajala je: „Islam je misijonska vera in skuša z misijonsko akcijo pridobivati vernike zase; isto pravico

mora priznati tudi drugim veram in to v enaki meri.“ Komisija je nato soglasno sprejela predloženo besedilo člana in je zanj glasoval tudi zastopnik Sudana. Sedaj čakajo katoličani v južnem delu, ali se bo vlada v Kartumu spomnila na obveze, ki jih je njen zastopnik sprejel v New Yorku.

Tanganjika, soseda Sudana, je postala neodvisna, svobodna država. Prvi ministrski predsednik je postal Julij Nyerere, ki je vnet katoličan in je bil dolga leta šolski svetnik in nadzornik na krščanskih šolah. Ko je prevzel vodstvo vlade, je bila ena njegovih prvih skrbi posvečena širjenju muslimanskih šol v deželi, ker meni, da je njegova prva naloga svojim rojakom muslimanske vere omogočiti razmah in napredek v izobrazbi.

Tako razume razmerje do svojih državljanov druge vere mož, ki je katoličan. Ali bodo kdaj v sosednih muslimanskih deželah katoličanom priznali isto pravico?

R. J.

RIBE PEVKE

Ptice pevke vsi poznamo, o ribah pevkah pa vsaj do pred kratkim nismo nič slišali. O njih nam pripoveduje p. William Moran, ki misijonari na Cejlonu. Misijonar živi na vzhodni cejlonski obali, kjer je jezero Batticoloa. Pravi, da ribe pevke žive v tem jezeru.

Menda je precej turistov prišlo poslušat njihov koncert. A ribe, kot bi se bile zaklele: niso in niso hotele peti. Domačini so se najprej izgovarjali, da so ribe kot ljudje: če so pri volji, pojejo; če pa ne, molče. Drugi spet so trdili, da se ribe oglasé samo ponoči. Ameriški turisti so presedeli dolge noči na jezerskem bregu, a ribe se zanje niso menile. Spet so jih domačini tolažili češ, ribe pojejo le, kadar je polna luna. In še en pogoj so dodali: jezero mora biti kot ogledalo; niti najmanjše sapice ne sme biti. RIBE SE NE MARAJO POSKUŠATI Z BUČANJEM VETRA IN HRUMENJEM JEZERSKIH VALOV.

Ker je bilo toliko teh „če“, in vsak dan več, so mnogi začeli misliti, da so te ribe pevke nazadnje le samo plod domišljije. Jezuitski misijonarji, ki imajo svojo postojanko čisto blizu jezera, pa so dejali: Enkrat pa lahko poskusimo, bomo vsaj vedeli, če domačine lahko branimo pred nevoljnimi turisti. Saj konec koncev ne bo tako težko najti docela mirne noči s polno luno.

Dva mlada misijonarja sta se spravila na delo. Oče Moran je bil eden. Vzela sta meh nogometne žoge in vanj pritrčila mikrofona tako, da je bil varen pred vodo. Meh sta zvezala z magnetofonskim trakom, ki sta ga pritrčila na jezerski obali in šla spat. Če bi ribe res pele, jih bosta lahko poslušala zjutraj.

Oče Moran pravi, da je poskus docela uspel. RIBE „dajejo od sebe“ štiri glasove, ki so docela jasni, péti pa je nekoliko zabrisan. Seveda so misijonarji takoj postregli z ribjo muziko svojim gojencem v zavodu, ti pa so navicno raznesli po vsem Cejlonu. Le nekaj dni je minilo in o pevsko nadarjenih ribah so vedeli tudi že v Indiji. In od tedaj prepevajo na raznih radijskih oddajah. . .

naši misijonarji pišejo...

Jezuitski misijonar o. VLADIMIR KOS se zahvaljuje č.g. Slapšaku v ZDA. za razne usluge in poroča o tajfunu, ki so ga doživeli:

„Na našem dvorišču je jesen. Listje pada, tajfun pleše z dežjem in burjo . . Dežuje tudi v kuhinjo; dež prodira skozi nevidne špranje. Hvala Bogu, hujše je nehalo o pravem času. En del dvorišča je bil že skoraj pol metra pod vodo in že smo mislili, kako bi zbili skupaj čoln iz vrat ali postelj. Železnica in avtobusi niso vozili. Zbali smo se: Ali bo jez na veliki reki, pet minut od nas, dovolj mo-

Štiriletna Japonka Isoka Tamaki, katere je sestra Miklavčič učila klavir.

čan? Zdržal je oziroma pravočasno je nehal nalive. Na vzhodni strani Tokija je voda spodnesla dokaj manjših mostov, dva človeka je ubilo in 21 jih je bilo ranjenih. A časopisi pišejo, da nas je tajfun le oplazil. Prav za prav res.“

Salezijanski misijonar STANISLAV PAVLIN je koncem novembra pisal uredniku „Kat. misijonov“ tole:

„Zdaj se nahajam tu v St. Louis Scholl, kjer imamo prav tako nad 2000 fantov kakor na prejšnjem mestu. Imam delo vicerektorja in sem kajpada vsaj tako zaposlen, kot sem bil prej.

Zadnjo nedeljo meseca oktobra smo imeli na našem velikem stadionu evharestično procesijo, katere so se udeležili vsi hongkonški katoličani in gojenci in gojenke vseh katoliških šol. S Formoze je prišel kitajski kardinal T'ien, ki je imel pontifikalno mašo, dočim je vodil procesijo in nosil Najsvetejše naš hohngonški škof msgr. Bianchi: kardinalu namreč desna roka ne služi več.

Ta mesec je msgr. Bianchi prišel k nam na dan naših maturantov; on je razdelil diplome in nagrade. Med slovesnostjo je moj mali zbor zapel dve lepi pesmi v angleščini. Za praznik Brezmadežne bodo naši gojenci zaigrali opereto „La Madonna del nido“, seveda v kitajščini. Bomo videli, kako bo šlo! Povabili smo mnoge naše prijatelje. Če bomo nastop fotografirali, Vam bom fotografije poslal.

Ne smem zaključiti pisma, ne da bi se zahvalil misijonskim prijateljem za vse molitve in ostalo, kar žrtvujejo za misijone. Za bodoče se Vam posebno priporočam za molitve; težav je veliko, sadovi se težko dosegaajo; zidati mora hišo božjo predvsem Gospod sam, za kar pa ga moramo rotiti!...“

Z Jave se je č.g. Wolbangu C.M. dvakrat oglasila m. DEODATA HOČEVAR uršulinka. Zahvaljuje se za denar, ki smo ji ga poslali iz sklada 1960 in sicer na njeno prošnjo kar v Rim, kjer je njena sosestra nakupila veliko lepih stvari, ki jih je poslala na Javo, tako da se je dar imenitno izplačal. Za leto 1961 pa prosi misijonarka, če bi lahko prejela namesto denarja razmnoževalni aparat, za nabavo katerega je pripravljena dati tudi že vse, kar bi ji namenili iz sklada za leto 1962; denar naj bi poslali na Nizozemsko, kjer bi sestre aparat kupile in ji ga od tam poslale. Kajpada smo z veseljem ustregli tej prošnji naše vrle misijonarke, saj vemo, kaj lahko pomaga razmnoževalni stroj v tako velikem šolskem zavodu, kot ga imajo uršulinke na Javi.

Iz Južne Indije nam piše g. PAVEL BERNIK S.D.B. Sporoča prav lepe pošiljke domačih izdelkov za novo misijonsko veletombolo, ki smo jih medtem povečini že prejeli, nato pa dostavlja:

„11. novembra bo poteklo 27 let, odkar sem odpotoval v misijone. Vsa ta leta sem preživel večinoma v semenišču in po salezijanskih dijaških zavodih, bodisi na jugu bodisi na severu. Po raznih krajih Indije in tudi v Birmaniji in v Siamu deluje okrog 150 mladih misijonarjev-domačinov, ki sem jim s poučevanjem in vzgojo pomagal, da so zapeli novo mašo ter pridno zaorali na raznih misijonskih poljih. Nekateri imajo že odgovorna mesta po naših zavodih in šolah in na misijonskih postojankah. Mnogo jih je pa še na poti k oltarju Gospodovemu. V zavodu, kjer trenutno delujem, imamo 8 aspirantov, 28 novincev in 53 klerikov študentov. Ker večina vztraja do konca, bo spet čez deset let kakih 80 novih misijonarjev. Bog je v svoji previdnosti poskrbel za res izredno število duhovniških in redovniških poklicev, posebno tu na jugu, kjer so vsa semenišča ter redovni zavodi za

Zgled krščanske ljubezni v Siamu: Dobra Marija ima pet svojih otrok, a je vzela za svoje še pet drugih, ki jim je umrla mama. Tu jo vidimo z vsemi desetimi. Sliko je poslala m. Ksaverija Pirc O. S. Urs. iz Siamu.

naraščaj povsem napolnjeni. Bog poklice vzbudi, predstojniki semenišč jih vzgajajo, dobri verniki širom sveta, med njimi tudi Slovenci, pa zanje goreče molijo in žrtvujejo. Med našimi gojenci tu jih je pet, ki so dobili slovenske „botre“, se pravi dobrotnike, ki celotno ali vsaj pretežno prispevajo k njihovem vzdrževanju, dva sta pa že duhovnika. Upam in molim, da dobri Bog obudi še veliko plemenitih duš, ki bi tako „posinovile“ tega ali onega domačega bodočega duhovnika, misijonarja.“

Č.g. Slapšaku (ki je marsikateremu slovenskemu misijonarju „stric iz Amerike“, ki naj ga Bog živi!) je pisal v začetku oktobra p. STANKO PODERŽAJ S.J. iz Čandernagoreja pri Kalkuti v Indiji. Iz pisma poberemo tele vsem zanimive drobtine:

„Že od maja sem bil kar dvakrat na pol nesposoben za kakšno resno delo, ker sem imel vročino po več tednov skupaj. Dela pa je ogromno: misijon, fara, šola, samostan in zidanje novega šolskega splotja. Prav danes sem moral spet v Kalkuto, da naročim trideset ton cimenta. Vsega skupaj bom potreboval okrog 120 ton... Sem vse skupaj: inženir, polir, kontratist in — bankir...

Ko sem bil nastavljen semkaj, sem mislil, da bom hitro odjadral proč, pa se mi zdi, da bom tudi tu odslužil svoj 'rok', ki je okrog deset let na vsakem misijonu. Hvala Bogu, tu je zdaj vse polno življenja. A še veliko mojih in Vaših zrtev bo treba, da postane misijon središče verskega življenja za daleč naokrog, kar naj bi bil. Bom jaz to v polni meri še doživel? Ne vem. A delati moram z vso silo na to!“

Iz nove afriške države Tčad se je č.g. Wolbangu C.M. oglasila misijonarka s. SILVESTRA, o kateri smo našim misijonskim prijateljem že nekajkrat poročali. Iz pisma povzemamo sledeče:

„Tukaj smo šele dve leti. Imamo predvsem osnovno šolo za deklice, dočim imajo očetje jezuitje šolo za dečke. Deklic imamo v petih razredih 450. Peti razred smo odprle šele letos in je v njem samo 26 deklic, ki so bile prve učenke šole pred petimi leti. Takrat so se starši še upirali šolanju deklic, zdaj jih je pa 200 za prvi razred. Ker imamo tako prostorov kot učnih moči premalo, je v enem razredu kar po 100 učenk... Pa imamo tudi otroški vrtec z 200 dečki in deklicami, ki se pa zbirajo kar pod milim nebom, kar je toliko laže, ker med

šolo zlepa ni dežja, kajti tu dežuje samo od julija do septembra. Zdaj je zraslo tudi že nekaj drevja, ki nam nudi blagodejno senco. Otroci so oblečeni vedno enako, se pravi komaj s kako cunjico prekriti... Ker je včasih mraz, drobna telesca kar drgetajo. V šoli imamo samo moške učiteljske moči, ker deklet učiteljic še ni. V tej deželi je žena zelo zapostavljena. S širjenjem krščanstva pa se položaj počasi boljša.

Danes je misijonska nedelja. Prepričana sem, da slovenski misijonski prijatelji molijo za nas. Zahvaljujem se vsem za to in se priporočam, da molite tudi zame vztrajno!“

Po daljšem času smo prejeli pismo od uršulinske misijonarke s. BRIGITE BREGAR O. S. Urs. iz Roodeporta v Transvaalu, Južna Afrika. Med drugim pravi:

„Sporočam Vam, da nismo mogli začeti z zidanjem naše šole, kakor smo nameravali in sem Vam napovedala. Ni bilo denarja in tudi druge zapreke so prišle. Upamo, da se nam načrt posreči prihodnje leto. Zelo Vam bomo hvaležni, ako nam boste priskočili na pomoč! Že vnaprej se Vam zahvalim!

Pač pa je naša misijonska cerkev v zamorski naselbini že dodelana in je velika in lepa. Manjka pa v njej še marsikaj in g. misijonar sam osebno dopolnjuje razna dela, ker ni denarja, da bi najel delavce. Ko bo dodelano, bomo cerkev blagoslovili.“

V isti pokrajini, a precej proč od s. Bregar pa deluje m. KSAVERIJA LESJAK O.S.Urs., ki se bolj pogosto oglašča. Tako je pisala č.g. Wolbangu C.M. sredi leta dve pismi, iz katerih objavljamo tele zanimivosti:

„Tu smo nekoliko zaskrbljeni, kajti za konec leta napovedujejo vstajo domačinov v vsej deželi.

V načrtu imam, da bi sredi junija odpotovala za tri mesece v Bechuanaland, da se naučim israna jezika, ki je zdaj

postal učni jezik na zamorskih šolah. Ta mesec pa žrtvujem največ časa za to, da pomagam našim fantom in dekletom pri ročnih delih za izpit.

Naš misijonar se je v skrbi in garanciji za zidanje cerkve zadnje mesece kar postaral. Sam dela od jutra pozno v noč; včasih še jed pusti ob strani. V naši škofiji nimamo bratov-zidarjev, kot jih ima na primer pater Kladnik na svojem misijonu. Včeraj je dospel nov tabernakelj iz Johannesburga, ta teden se bo začel dvigati oltar, klopi so že pripravljene, svečniki tudi, oltarne prte pa še šivam; upam, da bo Jezus kmalu dobil nov dom.“

Iz drugega pisma nekaj dni kasneje:

„Danes samo nekaj vrstic. Današnji dan, zadnjega maja, je postal zgodovinski za Južno Afriko. Afriška Unija se je spremenila v republiko. Slovesnosti so bile le v glavnem mestu Pretoriji. V splošnem navdušenje nad spremembo ni nič kaj iskreno. V našem mestecu ni bilo videti niti ene zastave. Domačini pa tudi niso izvedli napovedanega upora. Vse tri dni je bilo povsem mirno in tudi na delo so šli ljudje kot običajno. Seveda pa je bilo orožnikov in policije povsod dosti.“

Iz Južne Amerike objavljamo predvsem pismo s. SERAFINE ČERNE, ki že četrto stoletja deluje med Čulupi Indijanci. Sestra je bila po opravih v prestolnici Paraguaja Asunción. Svoj povratek na misijon nam takole opiše:

„Ko bi imela kaj pisateljske žilice, bi Vam iz doživetij zadnjih mesecev napisala cel roman. Povratek iz Asuncióna domov mi je prizadejal nemalo težav. Avin, ki je navadno vozil v General Díaz, so medtem ukinili. Privatno letalo pa bi me za prevoz veljalo kakih 10.000 guaranijev, kar je pa že lep denar. Čez Argentino nisem mogla, ker nisem imela dovoljenja in ga na hitro tudi dobiti ne bi mogla. Ni mi ostalo drugo kot po-

S. Konradina Resnik, misijonarka v Bombayu, Indija, kjer deluje že od leta 1933! — Spodaj: Nekaj mašnih plaščev, ki jih v njenem zavodu delajo za več indijskih škofij.

tovanje čez Mariscal Estigarribia. Govorila sem z ekonomom našega vikariata in ta je po radiu vprašal našega škofa, kaj naj storim. Odgovoril je, naj pridem z letalom čez Filadelfijo (protestantska naselbina, kamor vozi avion dvakrat tedensko), kamor bi me prišel čakati z avtom misijonski brat iz Mariscal Estigarribia. Zadnjega januarja sem odletela iz Asuncióna. Potovala sem skupaj s petimi novimi semenišniki za naš vikariat in dvema učiteljicama za misijon Guachalla. Se pravi, osem potnikov na račun našega škofa... Vseh potnikov v letalu pa je bilo 40. Potovanje je bilo zelo lepo. Zadnjih 20 minut smo se sicer precej zibali, vendar ni bilo nič hudega. V Filadelfijo smo prišli okrog devete ure. Lep kraj s krasnimi poslopji in cerkvijo, zraven pa tovarna. Zidajo še eno cerkev. Seveda je vse protestantsko.

Z letala smo prestopili na tovorni avtomobil, ki nas je po štiriurni vožnji odložil v Mariscal Estigarribia. Tam smo najprej pozdravili našega škofa. Nato sem si ogledala lepo novo stolnico. Mnogi trde, da je najlepša v Paragvaju in se menda ne motijo. Končno sem šla z učiteljicama v 4 km oddaljeni misijon Santa Teresita. Predstojnik tega misijona je Francoz. Skrbi za Guaraní Indijance, obenem pa je škofov tajnik. Drugi misijonar je Nemeč, p. Joseph Selviche, ki je pred nekaj leti deloval na našem misijonu, kjer se je izredno hitro naučil čulupi jezika. Zdaj tudi tamkaj skrbi za čulupi Indijance. Po treh letih delovanja ima že nad 200 kristjanov in 50 katehumenov, ki so bili krščeni na veliko soboto. Da mi je čas hitreje minil, sem pomagala šivati obleke za katehumene, zlasti za moške, kar je malo teže. Za žene in otroke so Indijanke same šivale, pomagale pa so jim učiteljice.

Gospod škof mi je obljubil, da me bo poslal skoraj na moj misijon San José. A najprej je poslal obe učiteljici. Medtem pa je nastopilo deževje in avtomo-

bili niso mogli več nazaj, pa sem morala spet čakati. Reka Pilcomayo je tudi preplavila del ceste. Tako sem morala kar dva meseca ostati tam. Opravljala sem službo zakristanke. Popravila sem cerkevno perilo in paramente. Gospod superior mi je večkrat prigovarjal, da bi s tamkajšnjimi dekleti, ki so se vedno sukale okrog mene, ustanovila novo žensko redovno družbo. Redovnic namreč silno potrebujejo. Naše sestre so jim obljubljene že od leta 1946, pa še danes ni dosti upanja, da bi jih mogli dobiti.

Medtem so je pot za silo osušila. Na veliki torek ob šestih zjutraj sem odpotovala iz Mariscal Estigarribia. Potoval je z nami tudi naš škof in en misijonski brat. Tovora in potnikov je bilo za dva tovarna avtomobila. A pot je bila še zelo slaba in po poldnevni vožnji bi se skoraj že vrnili v Mariscal Estigarribia. Dve noči smo prenočevali kar na cesti sredi pragozdov. Tri dni pa smo potovali, da smo prišli na naš misijon, kamor smo prišli na veliki četrtek. Veliko noč smo lepo praznovali, saj smo imeli med nami škofa, za katerega smo se že bali, da ga ne bo več nazaj iz Nemčije, kamor je šel pred letom dni na zdravljenje.

Jaz pa sem spet morala v Asunción. Nisem bila dolgo na misijonu. Komaj sem dobro začela s šolo, me je napadla bolezen, da so se zbali za moje življenje. Devet dni sem imela vročino in ves čas nisem mogla nič spati. Indijanke so mi rekle, da so veliko molile zame. Res se mi je zdravje zboljšalo, a kmalu spet poslabšalo. Tedaj so me kar z ekspresnim letalom poslali v Asunción. Tako to pismo pišem spet iz Asuncióna v upanju, da se kmalu vrnem v misijon. A je še vse v božjih rokah. Priporočam se Vam v molitev!"

2. avgusta je pisala uredniku „Katedra misijonov“ sestra prednica misijona San José s. M. BENIGNA POLH. Najprej se zahvaljuje za napovedano pomoč iz sklada, nato pa popisuje, kako se potuje do njihovega misijona, kajti urednik jo

je pobaral o tem, če bi morda kdaj vsaj te naše misijonarje laško obiskal, ki delujejo na istem kontinentu kot on... Takole nam sestra popisuje potovanje:

„Do Formoze imate na razpolago letalo ali ladjo, potem pa do Lomitas vlak ali omnibus. Iz Lomitas do reke Pilcomayo ni redne zveze, a tovorni avtomobili vozijo zelo pogosto. Zato bi se morali v Lomitas poučiti pri naših sestrah v zavodu Santa Teresita. Delujejo tam tudi čč.gg. patri oblatje, isti kot v našem misijonu, ki imajo svoj jeep in bi Vam gotovo šli na roko ter Vas zapeljali do reke. Na naši strani reke bi Vas pa čakal naš voziček s čvrstimi konjički. Seveda bi morali po radiu iz Lomitas sporočiti, kdaj pridete. Torej Vas kar kmalu pričakujemo...“

Iz misijona imam zaenkrat le žalostno novico, da je sestra Serafina resno zbolela. Danes smo prosili za letalo, ki pa pride šele jutri. Če sestra srečno prestane noč, odpotuje jutri v Asunción. Pisala Vam je obširno pismo, pa ga ni dokončala; ako se ji zdravje zboljša, ga bo odposlala iz Asuncióna. Priporočam Vam jo v molitev. Pred dvema tednoma nam je hudo zbolel tudi č.g. misijonar, ki je prav tako moral z letalom v Asunción. Oba bomo pogrešali, ker sta edina na postojanki, ki dobro razumeta indijanščino. Bog daj, da bi se kmalu zdrava vrnila!“

Hvala Bogu, kakor smo mogli razbrati iz pisma bolne s. Serafine, se ji je zdravje občutno zboljšalo. Lahko je potovala v Asunción in tam celo dokončala pismo. Bog jo živi!

Slovenske sestre, ki delujejo med Čulupi Indijanci, so nam poslale za misijonsko veletombolo 1962 dve preprogi, delo domačink, za kar se jim lepo zahvaljujemo!

Na tem mestu se zahvaljujemo za podobne pošiljke dobitkov za misijonsko veletombolo še vsem drugim misijonarem in misijonarkam, ki smo od njih prejeli tako lepe dobitke.

Ta slika je z azijskega otoka Formoze; poslala jo je m. Kalista Langerholz F.F.M., ki tam deluje.

To so pa katoliške Čulupi Indijanke iz misijona naših šolskih sester v Južni Ameriki.

PAUEL IZ TARZA

GUIDO MANACORDA

Drama v treh dejanjih z vmesno igro

Poslovenil Nikola J Jeločnik

PETER: In zdaj besedo tebi, Pavel. Spregovori z modrostjo, ki ti jo je dal Bog...

PAVEL (*se upira*): Ne morem, Peter, ne morem...

PETER: Govori, Pavel, kar ti navdihuje Bog...

PAVEL (*s tesnobo*): Meč sem bil vzdignil zoper brate, tudi tebe, Peter, sem udaril z besedo...

PETER (*skloni glavo*): Iz mesa smo rojeni, Pavel... (*Nato s tresočim se glasom*): Jaz sem zatajil Gospoda na samo noč njegovega trpljenja...

JANEZ: In vendar si ga prav ti prvi med ljudmi priznal za Sina božjega...

PETER (*še bolj ponižno, užaloščen*): Celo v teh poslednjih dneh me je zmoglo meso... Bil sem na razpotju Ardeatinske ceste... Ne veste še nič?... Zmoglo me je, izdalo mene, Petra, vašega škofa... Razumete zdaj?...

PAVEL (*slovesno*): Ti si Peter - Skala in na to skalo bo Gospod pozidal svojo Cerkev!

PETER: Gospod je hotel, ne jaz... Naj zdaj tvoja beseda, Pavel, pade v duše vernih, kot jutranja rosa pade na zoreče njive.

PAVEL (*odločno stopi na podstavek*): Veselje in radost vam vsem!

KRISTJANI (*v zboru*): In tebi, Pavel!

PAVEL (*spočetka počasi in umirjeno, pa bolj in bolj ognjevito*):

Resnično vam povem, jaz, grešnik, ki me je udarila Milost na poti v Damask, medtem ko je z zvezdami osuto nebo v tišini z veličastno hvalnico sla-

vilo veličastje božje; povem vam, da je Kristus tretji dan po smrti vstal iz groba in se prikazal Petru, ki tukai stoji, in Jakobu in dvanajsterim in petstotim na skupnem kraju (od njih so nekateri že pomrli, večina pa še živi). In da je vstajenje Kristusovo poročstvo našega vstajenja. A kdor misli, da nam bo telo vstalo, kakršno je zdaj, se moti. Kajti to, ki je bilo spočeto in se je rodilo izkvarjeno, bo vstalo nepokvarjeno, in to, ki je bilo spočeto in se rodi v mesu, bo vstalo v duhu. Življenje namreč doživi poraz, smrt pa je zmagovalec. A ni več daleč čas, ko bo nadangel stopil z neba in ob bučanju trombe se bodo zdramili speči in mrtvi bodo vstali in stopili pred sodbo. In kateri so verovali v Kristusa, se bodo objeli v nebesih in živeli bodo z Njim na veke... In odtlej bo veselje in samó veselje; in odtlej bo luč in samó luč. Kajti tisti, ki nas kristjane toži, da smo otožni in jokavi, nas ne pozna. Naš jok je namreč popolno veselje, popolna radost naša boleost. In kadar se sleherni stvar spet k Bogu povrne in bo prenovljena v Kristusu, ne bo več mesta ne solzam ne žalosti, marveč samo veselju. samó veselju (*široko razpre oči, kot da je zagledal nadzemesko videnje*): Glejte, že prihajajo pome angeli in nadangeli. Ne čujete, kako udarjajo s perutmi? Jih ne vidite? Marán atá! Marán atá! Gospod je blizu! Gospod prihaja!...

KRISTJANI (*v zboru, kot da jih je zajel in dvignil taisti privid*): Resnično! Resnično! Gospod prihaja! Hozana Sinu Davidovemu!...

BAZILIJA (z razprtimi očmi, iht):
Pridi, pridi Tolažnik!...

Pavel preneha ves zavzet. Peter stopi k njemu, objame ga in poljubi. Enako stori Janez. Verniki store po njunem zgledu: moški se poljubijo z moškimi, ženske z ženskami. Obraz matere mlade mučenke v teh trenutkih zažari, kot obsijan od nadzemskega svetega miru. Sužnju pa se v lice povleče nadih globoke, vsele osuplosti.

SUBDIKON (zakličje): Zdaj se začenja najvišja skrivnost! Naj se ka-tehumeni in novinci umaknejo!

Del množice ponižno uboga, potem ko se je poslovila od Petra, ki se oprošča z blagoslovom od njih. Suženj se je potulil v kot ob vhodu, kjer ga nihče ne opazi, pa vendar lahko vidi ves obred. Skupina za skupino se verniki zgrinjajo krog nevidnega oltarja.

PETROV GLAS (po trenutkih globoke tišine): To delamo v njegov spomin in na njegov ukaz. Kajti kdor njegovo telo je in njegovo kri pije, ostane v Gospodu in Gospod v njem... (Molk.)

PAVLOV GLAS: Slava ti, na veke! Kot so se kosci tega kruha, raztreseni po gori vsej, združili v en sam kos, tako naj se tvoja Cerkev do kraja sveta v tvoje kraljestvo združi; zakaj tvoja je slava in tvoja je moč na veke...

KRISTANI (v zboru, vznese): Svet, svet, svet si ti, o Gospod!

Spet se pomaknejo v dvorano. Poslednji je Peter z Janezom in Pavlom. Potem vsi posedejo krog miz, ki so jih prej pripravili. Sredi mednje sede Peter. Janeza je medtem zmogel spanec: glavo položi Petru na ramo in trdno zaspil. Nenada stopi skozi vhodni rov kristjan, ves zasopel in preplašen pogleda krog sebe; potem

se nameri k Petru in mu izroči majhen pergamentni zvitek. Peter ga razvije, počasi prebere in ne da bi se zmedel, ga poda Pavlu. Ta pa ga komaj bežno preleti z očmi, nato pa ga z rahlo prezirljivim nasmeškom vtakne v gube svoje toge.

PETER (se okrene h kristjanom, ki hočejo začeti s "kraljevsko pojedino"): K drugačni in neminljivi pojedini bova skoraj poklicana jaz in naš brat Pavel... Morda že danes... (Potem se dvigne in slovesno reče): Blagoslov Gospoda Vsemogočnega naj nad vas pride in naj z vami na veke ostane!..

KRISTJANI (so razumeli Petrov namig; plašno se zganejo): Nikar, Peter... ne zapusti nas... Tvoji otroci smo...

PETER (še z višjim glasom): Blagoslov Gospoda vsemogočnega naj nad vas pride in naj z vami za vedno ostane! (Sname svoj palij in ga položi spečemu Janezu krog vratu. Poljubi apostola na čelo, ne da bi ga prebudil, potem pa se naglo odmakne. Pavel ostane in povzame besedo z nadzemsko radostjo v licu.)

PAVEL: Radujte se, bratje! Danes je dan velikega veselja! Glejte, Gospod me kliče k poslednji preskušnji...

SUŽENJ (se potegne iz mraka, ponižno poljubi rob Pavlove toge in ga prekine): Pavel... videl sem... spoznal sem... spet grem nazaj v verige... na križ...

PAVEL (se ob nenadnem, osuplem molku vsejsrenje počasi okrene in kak trenutek zre v sužnja; potem ga vpraša): Veruješ v Boga, Očeta vsemogočnega?

SUŽENJ (trdno): Verujem.

PAVEL (povzdigne glas): Veruješ tudi v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinorojenega, Gospoda našega, ki je trpel na križu?

SUŽENJ: Verujem.

PAVEL (*še višje*): In v Svetega Duha, v sveto katoliško Cerkev, v odpuščanje grehov in v vstajenje mesa?

SUŽEN: Verujem.

PAVEL (*žareč*): Vera te je očistila in bolj bel si zdaj od snega. (*Postavi se ob sužnja in mu, kot že prej, zariše na čelo znamenje križa.*) Pojdi v miru!

Suženj se globoko prikloni, brez besede. A iz vdrtih oči mu sije čudežna luč. Potem počasi odšepa proti vhodu. Za nekaj trenutkov zajame prostor vzvišen molk, ki ga trga samo ropot verige na sužnjevem gležnju.

PAVEL: In zdaj, bratje, molimo!... (*Iz dalje odmev harfe.*) Molimo za našo Cerkev, živo in večno, od kraja do kraja sveta...

KRISTJANI (*pokleknejo*): Molimo!

PAVEL: Molimo za novokrščene... za bolne... za otroke... za vdove... za device... za popotnike, ki se izgubljaajo v noči... za mornarje, ki jim preti vihar...

KRISTJANI: Molimo!

PAVEL (*z dvignjenim glasom*): Molimo za naše mučence... za vse, ki nas preganjajo!

KRISTJANI: Molimo!

PAVEL (*jih s kretljivo odslovi in blagoslovi*): Pojdite v miru zdaj! (*A komaj je to izgovoril, se skozi gnečo vstopi predenj mladenka s snežnobelo tančico v rokah. Poklekne predenj in mu ponudi tkanino.*)

PLAUTILA: Vzemi, Pavel, to tančico, da si z njo zakriješ oči v najvišjem trenutku... Kajti tvojega lica ne eme gledati krvnik... le nebu ga razkriješ lahko... Pa v opomin naj ti bo, da se v večni slavi spomniš mene, nas vseh, ki smo po tvoji besedi sprejeli vero...

PAVEL (*vzame tančico in si jo nese k očem, ki so zdaj zares spremenjene*): Hvala ti, Plautilla, tvojo tančico vzamem. Daj Bog, da se vsi nekoč snidemo

na nebeških višavah ob podnožju Njegovega bleščečega prestola. Ne bom pozabil nate, ne bom pozabil na vas...

(*Plautila se ihte skloni.*)

BAZILIJA (*se vrže ob Plautili na kolena*): Ne pozabi, Pavel, moje Marije!

PAVEL (*ki se že namerja, da odide, se okrene k izhodu, odkoder se narahlo zaznava prvi slabotni pramen mladega dne*): Ne pozabim je, Bazilija!

(*Na znamenje starešine verniki spet začno moliti.*)

STAREŠINA: Po vseh naših svetih, po vseh naših očakih, po vseh prerokih...

KRISTJANI (*v zboru, pritajeno, ob zvokih nevidne harfe*): Prosimo te, sliši nas!

STAREŠINA: Po svojih svetih apostolih, ki v Tvojem imenu stopata v mučeništvo...

KRISTJANI (*kot prej*): Prosimo te, sliši nas!

STAREŠINA (*slovesno*): Po vseh, ki na zemlji in v nebesih oznanjajo in pojejo Gospodovo slavo.

KRISTJANI (*z močnim glasom*): Po vseh, po vseh... Usliši, Gospod naše prošnje!...

Poslednji ogorek se utrne na poslednji goreči trski, čisto ob razžarjeni šapi, in prasketajoč pade na tla. Dvorano svetli zdaj edinole slabotna prva dnevna luč, ki sili skozi vhodni rov. Pavel je prišel do vhoda prav v trenutku, ko so kristjani prenehali s petjem svoje prošnje. Okrene se k njim, visoko dvigne roke, kot bi jim hotel pokazati v nebo.

PAVEL (*živo vzklikne po grško*): *Pántote háirete!*... Ostanite vedno v veselju!... (*Počasi spusti roke in jih proži proti zbrani množici*): Zbogom! V veselju... v veselju za vedno!...

Zastor

Konec

Tučkove sanje

P. KRIZOSTOM SEKOVANIČ OFM.

*Igrica za dan prvega sv. obhajila
v 3 prizorih*

O s e b e

IVČEK, prvoobhajanec
FRANCEK, njegov sošolec
DEDEK
ŠTIRJE INDIJANČKI
INDIJANEC

PRVI PRIZOR

*Vrt. Dedek sedi na klopici pred hišo
in dremlje.*

IVČEK (*v beli obleki s šopkom na prsih, z molitvenikom v roki*): Dedek! Dedek! Jezus je moj. V srcu ga nosim.

DEDEK: O ti presrečni otrok! Torej se je vse lepo izvršilo. Pa kaj ti je vendar? Saj ti lica kar gorijo. Sedi sem in mi povej, kako je bilo.

IVČEK: Da bi vse povedal? Saj ne vem. Zdelo se mi je, da sem v nebesih. Gospod katehet je govoril, tako lepo je govoril, da so mi kar solze tekle po licih na tla.

DEDEK: Kaj pa je vendar povedal?

IVČEK: Rekel je, da je naše življenje deroča reka, polna valov in nevarnih vrtincev.

DEDEK: To je pa resnica.

IVČEK: Valovi in vrtinci so skušnjave. Naloga vsakega človeka je, da prinese skozi te valove in vrtince Jezusa na drugo stran, v pristanišče svetih nebes, kakor je to storil sveti Krištof.

DEDEK: Hm, sveti Krištof je bil velikan.

IVČEK: Zares, velikan. Pa tudi jaz sem postal danes velikan. Jezusa imam v srcu. Sveti apostol Pavel pa je rekel: „Vse premorem v njem, ki me krepča.“

DEDEK: Ivček, ti si pa učen pobič!

IVČEK: Tudi jaz premorem vse v mojem ljubem Jezusu, ki je prišel danes prvič v moje srce. Dedek, ali veste, kaj sem mu obljubil?

DEDEK: No, kaj?

IVČEK: Da postanem misijonar.

DEDEK: Kaj govoriš! Premajhen si še, da bi mogel Jezusu obetati tako visoke stvari.

IVČEK: Bil sem majhen, bil sem pobič. Toda danes sem postal velik in močan. Če bi bilo treba gore prestavljati, bi jih prestavil, samo da dosežem svoj cilj.

DEDEK: Pa kako si vendar prišel na to misel?

IVČEK: Dedek, pogančki se mi smilijo. Poglej, prav nič ne vedo o našem ljubem Gospodu Jezusu, ki stanuje v tabernaklju, nič ne vedo o ljubi Materi Mariji, nič o angelih varuhih... Ali ni žalostno?... In Jezusa ne morejo nikdar sprejeti v svoje srce.

DEDEK: Pa kaj nameravaš storiti?

IVČEK: Postati nameravam duhovnik, postati hočem misijonar.

DEDEK: Glej ga, fanta! Kdo te bo pa šolal? To je draga reč.

IVČEK: Jezus mi bo pomagal! Jezus me bo šolal. Jezus je moj največji prijatelj. O, dedek, ko bi vi vedeli, kako močan sem danes, pa bi nič ne zmigavali z glavo.

DEDEK: Vidiš, pobič, ti si mlad. Jaz pa sem star in izkušen. Moč in navdušenje kmalu mineta.

IVČEK: Meni ne bo pošla moč, ker hočem Jezusa vsak dan prejeti. Vsak dan bom dobil novo navdušenje.

DEDEK: Ti ne veš, kaj so misijoni!

IVČEK: Vem. Govoril bom divjačkom o ljubem Jezusu. Kako me bodo poslušali! S svojim kolesom se bom mednje pripeljal, jih pripravil za sveti krst, nato bom postavil sredi gozda oltar pa bom bral sveto mašo. O, in med sveto mašo bom divjačke obhajal. Dobrega Jezusa jim bom položil v srce.

DEDEK: Kaj pa, če te divjaki pojedó?

IVČEK: Ne bodo me, ker me bo Jezus varoval.

DEDEK: Stopi zdaj v hišo k mamiči, pa ji povej, kaj vse si obljubil pri svetem obhajilu Jezusu. To bo strmela in gledala.

IVČEK: Da, mamiči moram vse povedati... (*Odhiti.*)

DEDEK (*sam*): Kakšen poseben otrok je to. V prvem razredu, pa ima več modrosti kot jaz, ki stojim z eno nogo že v grobu. Je čudno to, kako je današnja otročad učena in kako modro ti govori. Pa kar za misijone se je z Gospodom Jezusom pobotal.

FRANCEK: Dober dan!

DEDEK: Bog ga daj!

FRANCEK: Kje pa je vaš Ivček?

DEDEK: Pri mamiči je. Kar pogledaj v hišo. Ali si bil tudi ti pri svetem obhajilu? Kako si vendar srečen! - čakaj, ali si tudi ti Jezusu kaj obljubil?

FRANCEK: Seveda sem mu obljubil. Z Ivčkom pojdem v misijone. Njegov ministrant bom, ker se bolj težko učim.

DEDEK: Kaj mi vsega ne poveš? To je vendar prevelika obljuba.

FRANCEK: Za Jezusa je to še vse premalo. Zanj bi najraje še danes dal svoje življenje.

DEDEK: Kako moreš vendar tako govoriti?

FRANCEK: Jezus je dal meni vse. Ves je prišel v moje majhno srce. Ali ni popolnoma pravično, da se tudi jaz vsega njemu darujem?

DEDEK: O, ti otroci, ti otroci! Kako modri so in kako Boga ljubijo, prav po črki „iz vsega srca“... Mi nismo bili taki...

FRANCEK: Zbogom! Ivčka grem iskati...

DEDEK: Le poišči ga, da bosta skupaj uživala vajino veliko srečo. (*Francek odide.*) O, tudi sam sem pred davnimi leti prejel prvo sveto obhajilo. Vem, srečen sem bil. Šele zdaj razumem prav, kaj se je takrat godilo z menoj, zdaj, ko mi ta dva fantiča obujata stare spomine...

FRANCEK (*se vrne*): Premislite, Ivček je zaspal. Mamiča pravi, da ga je veselje, ki ga je zjutraj doživel, tako prevzelo. Legel je na klop in kar v trenutku ga je zmanjkalo. Naj se nasp! Popoldne ga priedm iskat, da bova šla skupaj k litanijam.

DEDEK (*se dvigne*): Kaj, če se ni zgodilo fantu kaj hujšega? Tako razburjen se mi je zdel. Saj pravim, ti otroci! Koliko skrbi in preglavic nam delajo!

FRANCEK: Zbogom, dedek! (*Odide.*)

DEDEK: Bog te spremlja, pobič!

Z a s t o r

DRUGI PRIZOR

Divji pragozd. Ivček sanja.

1. INDIJANČEK (*teče čez oder od leve na desno in kriči*): Bratci! Bratci! Gorje nam, grozna pošast se bliža. Strašno hitro frči in bel človek sedi na njej. Goreče oko ima in glas njen je glas zvončka. (*Medtem ko to pripoveduje, se zbere krog njega truma Indijančkov, ki radovedno gledajo na desno.*) Glejte, tam! Ravno zdaj se je prikazala izza grmovja.

2. INDIJANČEK: Uuh... Mene je kar strah pred to pošastjo.

3. INDIJANČEK: Pa kakšen prah vstaja za njo.

4. INDIJANČEK: Zdi se mi, da dirja proti nam.

1. INDIJANČEK: Fantje, skrijmo se!

2. INDIJANČEK: Hitro za grmičevje! (*Vsi se poskrijejo.*)

IVČEK (*se pripelje na kolesu, v duhovniškem talarju; pod pozduho dežnik*): Joj, kakšna vročina! (*Si briše pot.*) Pa kje so zdaj pogančki? Videl sem jih iz daljave tu; zdaj so pa izginili kot kafra. (*Kliče*): Halo, prijateljčki moji! Pokonci! Pridite, lepe reči vam imam povedati.

INDIJANČKI (*drug za drugim pokukajo iz za grmičevja.*)

1. INDIJANČEK: Bojimo se tvoje čudne zveri.

2. INDIJANČEK: Požrla nas bo.

3. INDIJANČEK: Ko ima tako strahotno oko.

4. INDIJANČEK: In tak cingljajoči glas.

IVČEK: Vi se bojite mojega kolesa? (*Se smeje.*) To vendar ni nobena zver. Ni prav nič življenja v njem. Moje kolo je to. Očka mi ga je podaril, preden sem se odpeljal čez morje. Le potipljite!

INDIJANČKI (*se boječe približajo, drgetaje iztezajo ročice h kolesu, pa jih spet odmikajo.*)

IVČEK: Brez strahu! Kar primi! Na! (*Pograbi roko prvega Indijančka in udari z njo po kolesu.*)

1. INDIJANČEK: Au! (*Vsi Indijančki odskočijo.*) Saj ni bilo nič hudega. (*Prime kolo in vsi store isto ter gladajo kolo in skačejo krog njega.*)

INDIJANČKI: Saj to ni zver!... Nič ni huda... Dobra je... ljubezniva je...

IVČEK: Bratci, glejte! Tu je zvonček! (*Pozvoni, Indijančki pa se prestrašeni razprše.*)

IVČEK: Norčki! Kaj vam pa je? Čemu se bojite?

2. INDIJANČEK: Tam notri je nekdo, ki kriči. (*Se počasi približa.*)

3. INDIJANČEK: Kaj, če zleze ven iz tiste luknje?

4. INDIJANČEK: Hu, in nas požre?

1. INDIJANČEK: Joj, to je strašno!
IVČEK: Pametni bodite! To je vendar zvonček. No, glejte! Poslušajte! (*Nekajkrat pozvoni; Indijančki vsakokrat odskočijo.*) No, primi! (*Pograbi roko 3. Indijančka in poboža z njo zvonček ter pozvoni*): Ali te je zvonček požrl? Pridite in poskusite še vi! (*Vsi se približajo in drug za drugim pozvonijo.*)

4. INDIJANČEK: Hoj, hoj! Kaj pa imaš v tej črni vreči? (*Kaže dežnik.*) Odpri, da vidimo!

IVČEK (*razpne dežnik, Indijančki se z glasnim krikom razkrope*): Ne bojte se, tepčki! To je vendar dežnik.

1. INDIJANČEK: Dežnik? Čemu ga pa imaš?

IVČEK: Kadar dežuje, ga razpnem in se z njim spreham. (*Gre nekajkrat čez oder.*)

INDIJANČKI: Ho, ho, ho! (*Se tolčejo z rokami ob kolena.*)

2. INDIJANČEK: Zdaj pa vidim, da si tudi ti butec. Mi smo pametnejši. Kadar dežuje, se skrijemo v koče.

IVČEK: Bratci, vi ne poznate sveta, zato vam ne zamerim.

3. INDIJANČEK: Ali bi nam hotel malo posoditi svoj dežnik?

IVČEK: Z veseljem. Tu ga imate, pa se malo zabavajte.

INDIJANČKI (*zlezejo pod dežnik in plešejo ter pojó*):

Holadri, holadrom. Hops, hops.

Holadrom, holadri.

Indijančki smo mi.

Pod dežnikom plešemo

in veselo pojemo.

Holadrom, holadri.

Indijančki smo mi.

FRANCEK (*s kovčkom v roki, ves zasopihan*): Bog daj, dober dan! Hvaljen Jezus, prečastiti gospod misijonar! (*Indijančki vržejo dežnik na tla in se skrijejo.*)

IVČEK: Amen na vekomaj! O ljubi Francek, ali si vendar prišel. Bal sem se, da te bodo levi požrli.

INDIJANČKI (*pokukajo izza drev-ja*): Kdo pa je to? Kdo?

IVČEK: To je moj ljubi bratec, moj ministrant. Ker nima kolesa, je moral peš iti za menoj. V kovčku mi nosi vse, kar je potrebno za sveto mašo. Nič se ga ne bojte. — Francek, postavi oltar. Jaz bom pa medtem spreobrnil tele pogančke. (*Sede na skalo, Indijančki pa okrog njega. Francek medtem postavlja oltar.*) Predvsem vam moram povedati, da vaši bogovi niso pravi. Napravljeni so iz kamna in lesa. Oči imajo, pa nič ne vidijo; ušesa, pa nič ne slišijo; usta imajo, pa nič ne govorijo.

1. INDIJANČEK: Pa res. Nikdar še nisem slišal kakega boga govoriti. Niti jezika njegovega nisem videl.

2. INDIJANČEK: Tudi jesti ga še nisem videl.

3. INDIJANČEK: Pri nas pa imamo boga, ki nikdar z očmi ne trenе. Mene je kar groza in ga nočem gledati.

4. INDIJANČEK: Naš bog je pa hud. Strele ima v rokah.

IVČEK: Vaši bogovi niso pravi. Prišel sem k vam, da vam govorim o pravem Bogu.

1. INDIJANČEK: Govori!

IVČEK: Pravi Bog je samo Jezus.

2. INDIJANČEK: Jezus?

IVČEK: O, da bi ga prav spoznali! Jezus je prišel na svet kot majhno, ljubeznivo Detece. Pa je Bog in človek. Svet je bil v temi, On pa je prinesel luč. Svet je bil v oblasti pekla, On pa je odprl nebesa. Jezus se je pustil zaradi naših grehov neusmiljeno preteposti in zasramovati. Zaradi naših grehov so ga hudobni ljudje pribili na križ.

3. INDIJANČEK: Jezus je bil dober.

IVČEK: Neskončno dober je.

4. INDIJANČEK: In praviš, da je Bog?

IVČEK: Da, resnični Bog je Jezus. In ker nas je tako zelo ljubil, je hotel vedno med nami ostati. Kar strmeli boste, ko vam bom pripovedoval o beli Hostiji, v kateri je pričujoč naš dobri Jezus. In ta Jezus prihaja vsak dan v moje srce.

1. INDIJANČEK: Ti si zares srečen.

IVČEK: Tudi vi boste srečni, ako verujete v Jezusa.

2. INDIJANČEK: Jaz že verujem.

3. INDIJANČEK: Naši bogovi niso nič.

IVČEK: Jezus pa je velik. Z besedo je ozdravljaval bolnike, mrtve je obujal, hodil je po morju, in ko je mrtev ležal v grobu, je naenkrat vstal in prišel iz njega.

4. INDIJANČEK: Jezus je zares velik.

IVČEK: Ali verujete v Jezusa?

INDIJANČKI: Verujemo.

FRANCEK (*se prikloni*): Častiti oče, oltar je pripravljen.

IVČEK: Zdaj me obleci v mašna oblačila. (*Ga oblači.*)

1. INDIJANČEK: Kako prijetno bo zdaj tu, ko nam bo ta sveti gospod govoril o Jezusu.

2. INDIJANČEK: Tako rad ga poslušam.

3. INDIJANČEK: Naši bogovi niso pravi. Kaj pravite, naj to doma pove-mo?

4. INDIJANČEK: Menim, da bi ne bilo modro. Moj oče je strog, pa bi me z gorjačo. Saj veste, kako me je zadnjič privezal na palmo in tako pretepel, da mi je iz ramen kar lila kri.

1. INDIJANČEK: Najbolje je, če jim vse to pove gospod misijonar.

2. INDIJANČEK: Pa res, to je modra beseda.

3. INDIJANČEK: Poglejte ga, kako je lepo oblečen.

IVČEK (*oblečen v mašna oblačila, z biretom na glavi, s kelihom v roki*):

Zdaj bom opravil najsvetejšo daritev. O Jezusu vam bom povedal še mnogo, mnogo lepega, ker bom ostal pri vas.

4. INDIJANČEK: Ali boš tudi našim staršem govoril o njem?

IVČEK: Bom, seveda bom. — Zdaj pa pokleknite in s sklenjenimi rokami sledite temu, kar se bo godilo na oltarju.

FRANCEK (*prižge sveči.*)

IVČEK (*odpira mašno knjigo in pripravlja kelih.*)

VELIK INDIJANEC (*plane na oder*)
Aha, zdaj vas imam! Golazni! Za večerjo vas vse skupaj pohrustam. (*Indijančki zbeže. Indijanec zgrabi Ivčka*): Ti torej begaš naše otroke. Ti bom že pokazal! (*Ga priveže k drevesu.*) Tu bo di, a kmalu se vrnemo, da te ocvremo na ognju. — Ti pa z menoj! (*Pograbi Francka in ga tira na levo.*)

Na odru se polagoma stemni.

IVČEK: Moj ljubi Jezus, zaradi te be rad umrjem. Daj mi mučeniško palmo in vzemi me v nebesa! Pa teh ubogih Indijančkov nikar ne zavrzi. Daj jim milost svetega krsta!

JEZUŠČEK (*pride ob zvokih skrivnostne godbe na oder, razveže Ivčka, dvigne ročice, nakar pridejo še vsi štirje Indijančki in Francek. V lepem sprevodu zapuste oder.*)

Z a s t o r

TRETJI PRIZOR

Pozorišče kot v prvem prizoru. Dedek sedi s časopisom v roki pred hišo.

FRANCEK (*pride z desne*): Dober dan, dedek! Kje imate Ivčka? Menda vendar ne spi?

DEDEK: Sam ne vem, kaj z našim fantom. Tako spokojno je zaspal. Budi-

li smo ga, odprl je za trenutek oči, pa jih je takoj zopet zaprl. Mamica ga je vzela s klopi in ga položila v posteljo.

FRANCEK: Ali bo svoj najlepši dan življenja prespal? Ne, tega bi pa jaz ne mogel! Naprej in naprej mislim na ljubega Jezusa, ki je prišel zjutraj k meni.

DEDEK: Ivčka je veselje popolnoma prevzelo in kar bojim se, da nam resno ne zbolí.

FRANCEK: Čas je, da greva k litanijam. V sobo bom stopil in ga bom potegníl s postelje.

IVČEK (*priskače iz hiše*): Ne bo treba. Sem že tu. Ali greva v cerkev? Ne veš, kako sladko sem spal.

FRANCEK: Jaz bi na tako svet dan ne mogel spati.

DEDEK: Ivček, ali si mar bolan?

IVČEK: Nič bolan. Zdrav in srečen kot še nikoli. Imel sem tako lepe sanje, da bi najrajši spal še in še...

DEDEK: Kaj se ti je vendar sanjalo?

IVČEK: Da sem postal misijonar. Šel sem preko morja meč Indijančke. Bil sem že duhovnik in ti, Francek, moj ministrant.

FRANCEK: Kaj? Tudi jaz sem bil s teboj?

IVČEK: Tudi ti. Po puščavah in pragozdih sem se vozil s kolesom, ti pa si tekel za menoj in mi nosil kovček z vsem, kar je potrebno za sveto mašo.

FRANCEK: Seveda, peš sem moral hoditi, ker nimam kolesa kot ti.

IVČEK: Štiri Indijančke sem spreobrníl. Hotel sem nato maševati na oltarju, ki si ga ti postavil. Pa se zakadi med nas strahoten Indijanec. Indijančki zbeže. Mene pa divjak priveže na drevo in mi obljudi, da me bo ocvrl.

FRANCEK: Kaj pa je storil z menoj?

IVČEK: Pograbil te je in te tiral s seboj.

FRANCEK: In tako sva postala oba

Jezusova mučenca. O, kakšna sreča! Da bi bilo vse to res!

IVČEK: Počakaj, nisva postala mučenca. Prišel je mali Jezus, pa je rešil mene in tebe in naju odpeljal z onimi štirimi Indijančki ven — ne vem, kam. Takrat sem se zbudil.

DEDEK: Veš, kam vas je Jezuček odpeljal? V nebesa. Čisto gotovo v nebesa.

IVČEK: Da bi bilo vse to res!

FRANCEK: Da bi bilo!

DEDEK: Saj tudi bo. Vsak dan molita v ta namen. In kadar prejmeta lju-

bega Jezusa v srce, ga vedno prosita, naj vama izkaže veliko milost, da postaneta misijonarja in svetnika. Dobri Jezus vaju bo gotovo uslišal, če mu bosta ostala vedno zvesta.

FRANCEK: Čas je, da odideva v cerkev. Ali si pripravljen?

IVČEK: Sem. Kar pojdiva. — Zbogom, dedek!

DEDEK: Zbogom, otroka! Jezus naj vaju spremlja!

IVČEK in FRANCEK: Zbogom!
(*Odideta.*)

Z a s t o r

misijonsko zaledje

MISIJONSKA PROSLAVA
NA GILBERTU V MINNESOTI
U.S.A.

Kot vsako leto, nam je tudi letos Dekliški misijonski krožek na Gilbertu v Minnesoti podal lepo misijonsko proslavo pod vodstvom ge. Anice Tušar.

Proslava se je vršila v nedeljo, 29. oktobra v cerkveni dvorani na Biwabiku. Spored proslave so sestavile dekleta pod vodstvom ge. Anice Tušar, ki se na žalost proslave ni mogla osebno udeležiti, ker je morala nekaj preje oditi v bolnišnico. Zato jo je zastopala na proslavi gđc. Helena Mihelič.

Res so dekleta sestavile spored proslave, vendar je bilo treba nekoga, ki bi nastopajoče naučil in spored izvedel. Za to so dekleta naprosile g. Wili Kuntara, ki je rad prevzel to nalogo. Nastopajoče je zelo dobro naučil in je spored potekel brezhibno. Ker vedno rad pomaga pri Misijonskem krožku, mu je bil v zahvalo ob koncu proslave izročen papežev blagoslov. Krasno izdelano listino, ki je prispela iz Rima, je izročil

s primernim nagovorom č. g. Janez Šuštaršič.

Proslava je potekla tako, da smo se ob pol 3. popoldne zbrali v cerkvi na Biwabiku, kjer smo najprej zmolili sv. rožni venec za misijonarje, nato so bile litanije z blagoslovom in slovenskim ljudskim petjem. Petje je bilo mogočno in vsak je „pritisnil“, da je v cerkvi kar donelo. Tako znamo samo Slovenci.

Po končanem cerkvenem opravilu smo se zbrali v cerkveni dvorani, kjer se je pričela prireditev. Prvi del je bil posvečen prazniku Kristusa Kralja, drugi pa Misijonski nedelji. Spored je bil lepo izvršen, brez zatikanja, strahu ali zadrege. Izgovorjava je bila jasna in razločna. Nastopala je sama mladina. Če pomislimo, da vsa ta mladina med seboj govori vedno samo angleško, se je res čuditi g. Viliju Kuntari, kako je mogel doseči tak uspeh.

Po proslavi je bila čajanka. Dekleta krožka pa so nas pridno obiskovale in zbirale prostovoljne prispevke za misijone. Končno smo se vsi zadovoljni razšli na svoje domove.

V okrožnici št. 11/1961, razmnoženi na ciklostil, z dne 28. IX. 1961 Ljubljanski škof Anton Vovk najprej poroča o novi papeški socialni okrožnici, nato pa podaja misli za misijonsko nedeljo in pa seznam vseh danes delujočih slovenskih misijonarjev, ki ga je poslalo v Ljubljano naše uredništvo nekaj preje. Besedilo misijonskega dela škofove okrožnice tu objavljamo:

Ob letošnji misijonski nedelji naj pomnoži naše molitve in žrtve za misijone spremenjen, ali vendar mnogo obetajoč položaj v misijonskih deželah. Mnoge izmed njih so se politično in narodno osamosvojile, kakor poudarja Pij XII. v „Fidei donum“, vendar misijonarjev ne odklanjajo. Še bolj se za-vedajo, kako dragocena jim bo njihova pomoč na verskem, socialnem, kulturnem in gospodarskem polju. Res, to lepo sodelovanje tu in tam ovira dediščina preteklosti, ko so morda misijonarji prepočasi ubogali navodila Svete Stolice, naj se povežejo z domačini in ne s tujci, naj spoštujejo njihovo kulturo in ne samo svoje, naj delijo tem rodovom ne le miloščino, ampak predvsem pravičnost. Vendar so bili to osamljeni pojavi, ki po prepričanju domačinov ne morejo zasenčiti duhovnih in tvarnih dobrin, ki so jim jih misijonarji prinašali. Važna in zanimiva so v zadnjih letih pastirska pisma misijonskih škofov, ki so v luči vere in po navodilih Cerkve pravilno vodili misijonarje in vernike in jim pomagali, da v hudih zmotah niso z ničemer omadeževali svoje vesti in narodne časti.

Sveta Stolica je predvsem na tri načine hotela reševati položaj misijonov v novih razmerah in jim pomagati do čim lepših uspehov. Najprej tako, da je tuje misijonarje vedno bolj nadomeščala z domačo duhovščino, pa ne le nižjo, ampak tudi višjo. V zadnjih 5 letih je bilo nešteto škofij izročeni v roke domačinov, cele skupine držav so dobile redno domačo hierarhijo, Azija in Afrika sta dobili celo svoje kardinale. V kolikor narodi v novih razmerah potrebujejo vsestranske pomoči ne le na verskem, ampak tudi na drugih področjih, jim morejo posebno pri tem pomagati laični pomočniki v misijonih, ki so že l. 1950 imeli v Rimu svoj mednarodni kongres, potem pa je njihovo število še naraščalo in dobivalo najbolj različne oblike. Cerkev se je tako tem narodom na vseh področjih približala, misijonarji sami pa se morejo toliko bolj posvečati le oznanjevanju razodetega nauka in razdeljevanju božjih milosti. Pomoč laikov je bila toliko bolj nujna, ker je misijonsko vodstvo Cerkve hotelo, naj se predvsem socialno vprašanje v misijonih rešuje velikopotezno po naukih evangelija in papežev. Ni položaj v vseh misijonskih deželah enak: nekatere so oznanjevalcem evangelija popolnoma zaprte, druge zopet popolnoma odprte in pozdravljajo misijonarje kot svoje največje dobrotnike, v nekaterih pa imajo posebno misijonarji iz Evrope in Amerike še velike težave. Vendar so še mnogo večje težave, posebno v Afriki, zaradi pomanjkanja misijonarjev, saj mora n. pr. v Urundi en misijonar skrbeti za 5000 katoliških vernikov, koliko je pa še poganov!

Prav je, da se duhovniki in verniki pridružimo skrbem cerkvenih poglavarjev in jim jih skušamo lajšati z molitvijo in daritvijo. „Kako bi nas ne skrbelo, piše Pij XII. v «Fidei donum», če z apostolske stolice gledamo na zapletena vprašanja, ki jih odpira širjenje in poglobljanje krščanstva! Kako bi nas ne skrbelo, če velikost in nujnost nalog primerjamo z majhnim številom apostolov in preskromnimi sredstvi...“

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD ZA SLOVENSKE MISIJONARJE

Ga. Marija Študel, Kanada, 7 dolarjev „za najpotrebnejšega“; gdč. Brigita Pregelj, Toronto, 10 dol.; Veronika Dičeko, Kanada, 3 dol.; Tomažin Frančiška, Argentina, 50 pesov.

ZA KRSTE IN ODKUPE

Ga. Marija Študel, Kanada, za krst zamorčka na ime Mihael, 5 dol.; družbenica Malič Mihaela, Trst, za krst dveh otrok na imeni Marko in Lucija, 1.000 lir.

ZA MISIJONE

Argentina (v pesih): Lenarčič Fonza, 50; druž. Pahor, Boulogne, 56; Marija Lazar, vd. Škabar, Hurlingham, 50; Martinčič Francka, 30; Klemenčič Helena, 100; druž. Pintar, 100; Levlar Joško, Barrio San José, Adrogué, 10 za pogančka.

DŠV in DSD

23 otrok iz Sv. Križa pri Trstu se je vpisalo v Družbo Svetega Detinstva in darovalo 1.150 lir.

Argentina (v pesih): Glavan Tinca, Neža in Polonca, por. Beltram, 60; družina Pahor, 72; druž. Žužek, 140; cerkvena nabirka za DŠV na misijonsko nedeljo v kapeli Slovenske hiše v Buenos Airesu, 1.404; Urh France, S. Antonio de Padua, 40; Majeršič Janez, Bs. Aires, 40; Gornik Zdenka, 10; Klanšek Angelca, 20; Martinčič Francka, Lomas del Mirador, 20; Martinčič Mimi, istotam, 20; Klemenčič Helena, Carapachay, 20; Marjanca in Terezika Marn, 40; Micka Žun, Adrogué, 100.

TISKOVNI SKLAD

„KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Cesar Jože, Slovenska vas v Lanusu, 50 pesov; Brigita Pregelj, Toronto, 2 dolarja; N. N., Avstralija, v kritje primanjkljaja v letniku 1961, 200 avstralskih funtov; Boris Kresnik, Mar del

Plata, 150 pesov; dr. Leopold Eiletz, Buenos Aires, 150 pesov.

J. A. B. Z.

Za Baragovo zadevo, „ker je bila uslišana“, ga. Marija Slana, 5 dolarjev.

ZNAMKE ZA MISIJONE

so darovali v *Argentini*:

Č. g. Jeretina Janez, Luján; č. g. St. Skvarča, Luján (ponovno); gdč. Dora Pagano, Luján; družina Peternelj in Marinič, Luján; Cveti Lesar, Adrogué.

MISIJONSKA MAŠNA DRUŽBA

V letu 1961 so bili vpisani sledeči novi udje (poleg že objavljenih v zadnjem seznamu):

Pokojni: Vezenšek Anton, Meri Hurdolin, Ivan Knezevič, France Knez, Jožefa Knez, Anton Nemeč, Janko Kutnjak, Ivan Rak, Marija Petrič, Jakob Javornik, Frank Malovic, Matt Judnich, Sophie Nemanich, Marjeta Zugel, Pavla Balantič, Jožef Lamšek, Jera Balantič, Matija Banič, Angela Vesel, Terezija Janko, Maks Dornik, Škerk Julijana, France Balantič, Frančiška Plut, Rudolf Golouh, Marija Piber, Ivan Vojvoda, Matija Bonaca in Janez Jese.

Živi: Vezenšek Marija, Dragica Hurdolin, Marija Vidervol, Bernarda Brajdič, Bernarda Lovšin, Frančiška Trdan, Franc oGrše, Mirja Micheli, Marko Micheli, Anna Nemeč, Rudi Knez, Anica Knez, Rudelček Knez, Milena Knez, Helena Gorše, Anton Gorše, Ivan A. Gorše, Mary Ann Gorše, Franc Mervar, Vinko, Bredica, Jožica, Vinkec, Zorica, Zoran in Bojan Šarabon, Iztok Žagar, Dušan, Elizabeta in Nevenka Porenta, Miguel Bósquez, Gonzalo Abarzur, Rozalija Bohamondey, Clorinda Carcamo, Manuela Müller, Mimica Šarabon, Marija Marzina Jan, Alojzij Strumbel, Maks Jan, Matevž Jan, Anton Matesh, Gregor Kasunič, Anton Klemen, Sokelšek Frančiška, Sokelšek Milan, Berčič Marija in Mirko.

VSEM BOG POVRNI!

VSEM BRALCEM „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ V VELIKEM BUENOS AIRESU

Vemo, da z zanimanjem berete poročila slovenskih misijonarjev; vemo tudi, da jim radi pomagate z molitvijo in darovi.

Vsako leto enkrat se vam nudi posebno lepa prilika, da daste duška tej svoji vnemi za sodelovanje s slovenskimi misijonarji.

Nad dva tisoč bralcev „Katoliških misijonov“ se je na primer lansko leto zbralo na jubilejni misijonski veletomboli v pomoč misijonarjem. Z združenimi močmi smo pridobili zanje okrog 140.000 pesov, kakih 1.700 dolarjev!

Nova misijonska veletombola je pred durmi. V nedeljo, 7. januarja 1962, v parku Mladinskega doma v Ramos Mejía popoldne se zbere spet množica rojakov, ki bodo darovali misijonarjem svoj skupni dar, še večji kot lani.

Tudi Ti, ki to bereš, boš prišel, če boš le mogel, kajne? Slovenski misijonarji računajo na Tvojo udeležbo, na Tvoje sodelovanje.

In da veletomboli zagotoviš od svoje strani čim lepši uspeh, boš že preje prispeval svoj lepi dobitek (ali denar za nakup glavnih dobitkov). Čim lepši bodo dobitki, tem lažje in raje bo vsa skupnost udeležencev kupovala tablice, zavedajoč se, da bo številnim sreča njih velikodušnost bogato povrnila.

XI. veletombola bo imela pa še posebno zanimive dobitke, saj so mnogi misijonarji poslali polno lepih in tudi dragocenih stvari, v zahvalo rojakom za pomoč, ki jim je prihajala skozi deset let iz sadov dosedanjih desetih veletombol!

Poleg okrog 100 dobitkov slovenskih misijonarjev bo še 200 dobitkov, ki jih boste Vi, prijatelji in dobrotniki slovenskih misijonarjev, darovali ali pa jih bomo kupili pri tistih slovenskih tvrdkah, ki se bodo najprej izkazale s svojim lepim dobitkom.

Senzacija te veletombole ne bo kak doslej še nezaslišno velik glavni dobitek, ampak 100 vrednih, lepih tombol, od tega 50 iz misijonskih krajev!

Občudovalci in prijatelji slovenskih misijonarjev! Pokažite jim v dejanju svojo simpatijo, sodelujte pri pripravah za misijonsko veletombolo, udeležite se je prav gotovo in žrtvujte kar morete za njen moralni in gmotni uspeh! Žrtve za misijone so najbolj altruistične, nesebične, zato najtežje, a tudi najbolj Bogu ljube in zato najbolj od Boga poplačane!

Rojaki, v nedeljo 7. januarja 1962 VSI v krasni park Mladinskega doma v Ramos Mejía (Don Bosco) na XI., res tradicionalno misijonsko veletombolo v pomoč slovenskim misijonarjem!

SLIKA na prvi strani ovitka: Tako črpajo vodo v Indiji. — Slika tu levo: Bolnica z otročičem v misijonski bolnišnici, kjer deluje dr. Janež.

IZ VSEBINE: Misijoni in sveta maščoba — Delo za domačo duhovščino — Novinar Jožef Fu — Misijonarjev dnevnik — † Anton Merkun — Težave Cerkev v Sudanu — Ribe pevke — Naslov misijonarji pišejo — Pavel iz Tarza — Ivčkove sanje — Misijonska proslava Gilbertu U.S.A. — Ljubljanski škof za misijonsko nedeljo — Misijonski darovi

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467, Buenos Aires.

Correo Argentino Suc. 34 (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int.
No. 528.263

“KATOLIŠKI MISIJONI” so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, “Slovenske misijonske zveze”. Izdaja ga “Baragova misijonišče”. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Pedernera 3253, Bs. Aires, Argentina. Tiska Slovenska tiskovna družba “Baraga”, Pedernera 3253 (Lenček Ladislav C.M.), s cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 150, podporna 300, dosmrtna 2.000 pesov. V ostalih deželah Južne Amerike 200 (400, 2.600) arg. pesov. V U.S.A. in Kanadi 3 (6, 40) dolarjev. - V Italiji 1.600 (3.200, 20.000) lir. - Avstriji 60 (120, 800) šilingov. - V Franciji 12 (24, 160) NF. - V Angliji in Avstraliji 1¼ (2½, 16) funtov).

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Lenček Ladislav C. M., Misijonska pisarna, Pedernera 3253, Buenos Aires
U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C. M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton
New Jersey. - Rudi Knez, 679 S., 157 St., Cleveland 10, Ohio. - Anica Tushar
Box 731, Gilbert, Minn.
Kanada: Za župnijo Marije Pomagaj: Rev. Stanislav Boljka C. M. 611 Manning Ave,
Toronto 4. Ont. — Za vse ostale: Rev. John Kopač C.M. 229 Brown's Line,
Toronto 14, Ont.
Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.
Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.
Francija: Louis Klančar C. M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).
Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. - Rev. Alojzij Luskar,
Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. - Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau
D. P. Camp. Kärnten.
Avstralija: Franc Vrabec, Archbishop'n House, West Tee. Adelaide, S. Australia.